

ความเชื่อมโยงระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วม ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มี
ขอบเขตกว้าง และผลการดำเนินงานของผู้บริหาร
กรณีศึกษาการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

**Linking Budgetary Participation, Broad Scope MAS Information
And Managerial Performance A study of
Provincial Electricity Authority**

ขนิษฐา สุขสวัสดิ์

Khanittha Sooksawad

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
บัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Accountancy
Prince of Songkla University**

2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ความเชื่อมโยงระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วม ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มี
ขอบเขตกว้าง และผลการดำเนินงานของผู้บริหาร
กรณีศึกษาการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

**Linking Budgetary Participation, Broad Scope MAS Information
And Managerial Performance A study of
Provincial Electricity Authority**

ขนิษฐา สุขสวัสดิ์

Khanittha Sooksawad

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
บัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Accountancy
Prince of Songkla University**

2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความเชื่อมโยงระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วม ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มี
ขอบเขตกว้าง และผลการดำเนินงานของผู้บริหาร
กรณีศึกษาการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
ผู้เขียน นางสาวชนิษฐา สุขสวัสดิ์
สาขาวิชา การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ บางโชคคี)

.....ประธานกรรมการ
(ดร. ศิรดา นวลประดิษฐ์)

.....กรรมการ
(ดร.กุลวดี ลิ้มอุสัน โน)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ บางโชคคี)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคล
ที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ บางโชคดี)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ

(นางสาวชนิษฐา สุขสวัสดิ์)

นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ

(นางสาวชนิษฐา สุขสวัสดิ์)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความเชื่อมโยงระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วม ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มี
ขอบเขตกว้าง และผลการดำเนินงานของผู้บริหาร: กรณีศึกษาการไฟฟ้าส่วน
ภูมิภาค
ผู้เขียน นางสาวณิษฐา สุขสวัสดิ์
สาขาวิชา การบัญชี
ปีการศึกษา 2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบ (1) ความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร (2) ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้จัดการสำนักงานการไฟฟ้าชั้น 1-3 ทั่วประเทศไทย ภายใต้สังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามทางไปรษณีย์ ซึ่งได้รับแบบสอบถามตอบกลับและใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสิ้น 105 ชุด คิดเป็นร้อยละ 56.45 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่และร้อยละ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและสำนักงานการไฟฟ้า และทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า งบประมาณแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร การใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมเพิ่มความสามารถในการดำเนินงานของผู้บริหารได้ นอกจากนี้ยังพบว่า ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร การนำข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างมาใช้ทำให้ผู้บริหารมีเข้าใจสถานการณ์การทำงาน of สำนักงานของตนดีขึ้น ตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ความสามารถในการดำเนินงานของผู้บริหารเพิ่มขึ้นด้วย ผลการศึกษานี้จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารขององค์กรรัฐวิสาหกิจ สำหรับการเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำงบประมาณ และการนำข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างมาใช้สนับสนุนการตัดสินใจมากยิ่งขึ้น

Thesis Title Linking Budgetary Participation, Broad Scope MAS Information and Managerial Performance: A Study of Provincial Electricity Authority

Author Miss.Khanittha Sooksawad

Major Program Accountancy

Academic Year 2016

ABSTRACT

The present study aims to examine the relationships between (a) budgetary participation and managerial performance, and (b) broad scope MAS information and managerial performance. A questionnaire package was sent to branch managers of Provincial Electricity Authority. Only 105 questionnaires were returned and used for data analysis (response rate 56.45%) Data analysis includes the descriptive statistics and multiple regression analysis. The results from the multiple regression analysis indicate that budgetary participation is positively associated with managerial performance. This indicates that the use of budgetary participation can help managers to improve their performance. In addition, it is found that the broad scope MAS information is positively related to managerial performance. By using broad scope MAS information, managers are able to understand the situations of their branch. Thus, they can make more appropriate decisions, leading to greater managerial performance. Therefore, top management in a state-owned enterprise should allow branch managers to participate in budgetary process as well as encourage branch managers to make a greater use of broad scope MAS information for their decision making.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและช่วยเหลืออย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ บางโชคดี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ตลอดเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา คำแนะนำในการค้นคว้าวิจัย ตลอดจนตรวจสอบและแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ อันเป็นประโยชน์สำหรับการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณ ดร.ศิรดา นวลประดิษฐ์ และดร.กฤตติ ลิ้มอุสันโน ที่ให้เกียรติในการเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และกรุณาให้คำชี้แนะ ซึ่งผู้วิจัยได้รับข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ในการแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

ขอขอบพระคุณ ครูและอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนผู้เขียนตำรา เอกสารบทความ งานวิจัยในอดีตต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้าและนำมาอ้างอิงในงานวิจัย

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกคนในครอบครัวที่ให้กำลังใจ ส่งเสริม และสนับสนุนการศึกษา และขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขนิษฐา สุขสวัสดิ์

สารบัญ

	หน้า
หนังสือรับรอง	(3)
บทคัดย่อ	(5)
ABSTRACT	(6)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
รายการตาราง	(10)
รายการภาพประกอบ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.3 คำถามการวิจัย	5
1.4 ขอบเขตการวิจัย	5
1.5 นิยามศัพท์	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ทฤษฎีจิตวิทยา	8
2.2 งบประมาณแบบมีส่วนร่วม	9
2.3 งานวิจัยในอดีตเกี่ยวกับงบประมาณแบบมีส่วนร่วม	11
2.4 ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง	14
2.5 งานวิจัยในอดีตเกี่ยวกับข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง	15
2.6 การทบทวนวรรณกรรมและการพัฒนาสมมติฐาน	19
2.7 กรอบแนวคิดในการศึกษา	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย	24
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	25
3.3 ตัวแปรและการวัดค่าของตัวแปร	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	27
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	27
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	28
บทที่ 4 ผลการศึกษา	
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไปของสำนักงานการไฟฟ้า	29
4.2 การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ	32
4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความสัมพันธ์ของตัวแปร	33
4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับ ผลการดำเนินงานของผู้บริหาร และการใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหาร ที่มีขอบเขตกว้างกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร	36
4.5 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	42
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปและอภิปรายผล	44
5.2 ข้อจำกัดของการศึกษา	46
5.3 ข้อเสนอแนะ	47
บรรณานุกรม	49
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	55
ภาคผนวก ข การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ	60
ประวัติผู้เขียน	67

รายการตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	30
4.2	แสดงข้อมูลทั่วไปของสำนักงานการไฟฟ้า	31
4.3	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	34
4.4	แสดงค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร	35
4.5	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วม กับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร และข้อมูลระบบบัญชีบริหาร ที่มีขอบเขตกว้างกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร	36
4.6	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วม กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการวางแผน และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการวางแผน	37
4.7	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วม กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการตรวจสอบ และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการตรวจสอบ	37
4.8	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วม กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการประสานงาน และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการประสานงาน	38
4.9	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วม กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการประเมินผล และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงาน ของผู้บริหารด้านการประเมินผล	39

รายการตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.10	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วม กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการควบคุมงาน และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการควบคุมงาน	39
4.11	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วม กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการสรรหาบุคลากร และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการสรรหาบุคลากร	40
4.12	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วม กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการเจรจาต่อรอง และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการเจรจาต่อรอง	41
4.13	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วม กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการเป็นตัวแทนขององค์กร และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการเป็นตัวแทนขององค์กร	41
ข-1	แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ของ ตัวชี้วัดด้านการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วม	62
ข-2	แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ของ ตัวชี้วัดด้านการใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง	64
ข-3	แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ของ ตัวชี้วัดด้านผลการดำเนินงานของผู้บริหาร	66

รายการภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	23

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดำเนินงานขององค์กร ไม่ว่าจะป็นองค์กรประเภทใดหรือขนาดใดก็ตาม ผู้บริหารย่อมมีความมุ่งหวังให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ และสามารถเจริญเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง ในการดำเนินงานของกิจการที่มีขนาดเล็กและมีการดำเนินงานไม่มากนัก ผู้บริหารเพียงคนเดียวอาจสามารถควบคุมได้อย่างทั่วถึง สามารถบริหารงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย และนโยบายที่ถูกกำหนดไว้ แต่ในการดำเนินงานขององค์กรที่มีขนาดใหญ่และมีความซับซ้อนมากกว่า อาจพบปัญหาในด้านการติดต่อประสานงานและการตรวจสอบ อาจมีความยากมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาในด้านการจัดทำงบประมาณ ซึ่งขาดข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการจัดทำ ทำให้ไม่สามารถบริหารการใช้ทรัพยากรได้อย่างเต็มที่ (รจนา ผลลาพั้ง, 2558) รวมถึงการรับรู้ความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นตัวแปรตามบริบทที่สำคัญ ซึ่งส่งผลให้การวางแผนการบริหาร และการควบคุมการดำเนินงานมีความยากยิ่งขึ้น (Chenhall and Morris, 1986)

ความสำเร็จของการวางแผนด้วยงบประมาณสามารถเกิดขึ้นได้จากการมีส่วนร่วมของทุกส่วนงาน (เสาวณี แสนทวีสุข, 2557) โดยงบประมาณแบบมีส่วนร่วมมีบทบาทในการรับข้อมูลจากผู้บริหารระดับต้นซึ่งเป็นผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน และผ่านการกลั่นกรองเพื่อส่งต่อไปยังผู้บริหารระดับสูง ส่งผลให้การกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กรมีความชัดเจน องค์กรจึงสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (รจนา ผลลาพั้ง, 2558) การวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ จึงถือเป็นหัวใจของกระบวนการบริหารธุรกิจ กิจการใดที่ไม่มีการวางแผนการดำเนินงาน เปรียบเสมือนการเดินทางที่ไร้จุดหมาย เมื่อต้องเจอกับอุปสรรคใดๆ จะไม่มีความพร้อมในการรับมือได้อย่างทันท่วงที การวางแผนด้วยระบบงบประมาณเป็นการกำหนดขอบเขต หน้าที่งาน ซึ่งจัดทำขึ้นล่วงหน้าก่อนการปฏิบัติงาน และใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมการปฏิบัติงาน ให้สามารถจัดหาและใช้ทรัพยากรของกิจการให้เกิด

ประสิทธิภาพสูงสุด และนำไปสู่ผลกำไรหรือความสำเร็จตามที่กิจการต้องการ (เสาวณี แสตนทวิสุข, 2557)

ในอดีตการตัดสินใจของผู้บริหารมีการใช้ข้อมูลจากระบบบัญชีแบบแคบ (Narrow-scope Management Accounting System (MAS) Information) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการที่เกิดขึ้นในอดีต เช่น กำไร รายได้ และต้นทุน ให้ข้อมูลที่ไม่เพียงพอต่อการตัดสินใจในการบริหารงานในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันสิ่งแวดล้อมทางธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านวิวัฒนาการทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางสังคม หรือความต้องการของส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้องค์กรต้องมีการปรับตัวอยู่เสมอ (ปัญญาพรศรีชานาพันธ์, 2555) ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง (Broad scope MAS information) จึงถูกระบุว่าเป็นสิ่งสำคัญในการตัดสินใจสำหรับการบริหาร เนื่องจากข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่ถูกใช้ในอดีต ประกอบด้วยข้อมูลจากระบบบัญชีการเงินโดยทั่วไป ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับข้อมูลทางการเงินและเหตุการณ์ในอดีตที่เกิดขึ้นภายในองค์กร ดังนั้น การใช้ข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในปัจจุบันจึงมีการนำข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างมาใช้ โดยอยู่ภายใต้ความเชื่อที่ว่า ผู้บริหารมีความเกี่ยวข้องกับงานและกระบวนการที่หลากหลาย ซึ่งมีความซับซ้อนและไม่แน่นอน การใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง จึงมีความจำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลจากภายนอกที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงิน และข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กับอนาคต ได้แก่ ความสนใจเกี่ยวกับตลาด การพัฒนาสินค้า และกลยุทธ์การวางแผน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร (Mia and Chenhall, 1994)

การบรรลุเป้าหมายในการดำเนินงาน สำหรับองค์กรเอกชนเป้าหมายในการดำเนินงานคือ การได้กำไรสูงสุด (Maximized Profit) แต่หากเป็นการดำเนินงานของรัฐบาลแล้วเป้าหมายก็คือ การทำงานเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน ในด้านความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง รวมถึงความผาสุกของประชาชน (นงลักษณ์ ศิริภักดิ์, 2517) รัฐวิสาหกิจ (Public Enterprise) เป็นองค์กรภาครัฐรูปแบบหนึ่งที่มีบทบาทอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศทั้งในอดีตและปัจจุบัน รัฐบาลในแต่ละสมัยได้มีการจัดตั้งและมุ่งให้รัฐวิสาหกิจเป็นองค์กรที่ก่อประโยชน์ในด้านต่างๆ ที่สามารถตอบสนองนโยบายและ

เป้าหมายของประเทศทั้งเฉพาะด้านและส่วนรวม โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของภาครัฐ ซึ่งรัฐจะมีมาตรการในการควบคุมดูแลอย่างเคร่งครัดและรอบคอบรัดกุม (มาลี คลีพันธุ์, 2549)

รัฐวิสาหกิจด้านสาธารณูปโภคมีความสำคัญต่อความเป็นอยู่ของประชากรและเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก เป้าหมายขององค์กรในการดำเนินคือ การให้บริการอย่างเพียงพอและสม่ำเสมอแก่ผู้บริโภคในราคาที่เหมาะสม มีคุณภาพดี และมีรายได้เพียงพอสำหรับการขยายงานในการเพิ่มผลผลิต เพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้นในอนาคตด้วย (นงลักษณ์ ศิริภักดิ์, 2517) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นองค์กรประเภทรัฐวิสาหกิจ สาขาสถาปัตยกรรม ก่อตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2503 มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ การผลิต การจัดให้ได้มา จัดส่ง และจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าให้แก่ประชาชน ธุรกิจและอุตสาหกรรมต่าง ๆ (มาลี คลีพันธุ์, 2549) ในเขต 74 จังหวัดทั่วประเทศ ยกเว้นกรุงเทพมหานคร นนทบุรี และสมุทรปราการ ซึ่งเป็นเขตการให้บริการของการไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นองค์กรที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศให้เจริญเติบโตและก้าวหน้าเนื่องจากไฟฟ้าเป็นสาธารณูปโภคพื้นฐานที่มีความจำเป็นในชีวิตประจำวันของทุกคน ความต้องการใช้ไฟฟ้าจึงเพิ่มขึ้นตลอดเวลา พร้อมทั้งต้องมีการพัฒนาไฟฟ้าให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น นอกจากนี้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคยังเป็นรัฐวิสาหกิจที่มีความรับผิดชอบในการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้แก่ผู้ใช้ไฟฟ้าในชนบทห่างไกล ซึ่งทำให้การดำเนินงานต้องใช้เงินลงทุนสูงในขณะที่มีผลตอบแทนต่ำ (ที่มา : รายงานประจำปี 2558 การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค) ดังนั้นผลการดำเนินงานขององค์กรรัฐวิสาหกิจจึงมีผลกระทบคนจำนวนมาก

ตามพระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ.2503 มาตรา 43 กำหนดให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจัดทำงบประมาณประจำปี การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจึงได้มีการจัดทำงบประมาณสำหรับการดำเนินงานในระยะเวลา 1 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารและการพัฒนาหน่วยงาน รวมถึงใช้สำหรับการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพและมีความเป็นธรรม ซึ่งข้อมูลสำหรับการจัดทำงบประมาณของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจะถูกรวบรวมจากทุกหน่วยงาน ผ่านขั้นตอนการกลั่นกรองความถูกต้องและความเหมาะสมโดยผู้บริหารตามสายการบังคับบัญชา และนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ ตามลำดับ (ที่มา : ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรบุคคล การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมีพื้นที่รับผิดชอบจำหน่าย

ไฟฟ้าคิดเป็นร้อยละ 99.98 ของพื้นที่ประเทศไทย หรือประมาณ 510,000 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า 18,171,025 ราย (ที่มา : รายงานประจำปี 2558 การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค) ดังนั้น อาจทำให้ทั้งลักษณะการดำเนินงานและปริมาณความต้องการงบประมาณในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน ด้วยเหตุผลนี้การนำงบประมาณแบบมีส่วนร่วมมาใช้เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรทางการเงินไปยังหน่วยงานต่างๆ ให้มีความสอดคล้อง และเพียงพอที่จะสนับสนุนการดำเนินงานในแต่ละพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้

การทบทวนวรรณกรรมในอดีต มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร ในองค์กรเอกชน เช่น ในธุรกิจผลิตภัณฑ์อาหาร (Abata, 2014) ธุรกิจบริการทางการเงิน (Chong et al., 2006) ธุรกิจโรงแรม (Winata and Mia, 2005) ธุรกิจโฆษณา ธุรกิจผลิตภัณฑ์กระดาษ และธุรกิจผลิตภัณฑ์เคมี (Clinton and Hunton, 2001) และมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร ในองค์กรเอกชน ได้แก่ อุตสาหกรรมการผลิต (Mia and Chenhall, 1994; Chong, 1996; Chong, 1998; Chong and Eggleton, 2003) และองค์กรด้านการสื่อสารโทรคมนาคม (Chia, 1995) แต่การศึกษาในองค์กรรัฐวิสาหกิจยังมีจำกัด ทั้งนี้ รัฐวิสาหกิจมีแนวทางและเป้าหมายในการดำเนินงานที่มีความแตกต่างจากองค์กรเอกชน อีกทั้งมีข้อจำกัดเกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายต่างๆ ที่เคร่งครัดกว่า (Rainey et al., 1976) ผลการศึกษาในองค์กรเอกชนจึงอาจไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในองค์กรประเภทรัฐวิสาหกิจได้ ดังนั้น การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร และความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร
- 1.2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้ข้อมูลระบบบัญชีที่มีขอบเขตกว้างกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร

1.2.3 เพื่อศึกษาระดับการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับข้อมูลระบบบัญชีที่มีขอบเขตกว้าง

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 งบประมาณแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของผู้บริหารในองค์กรประเภทรัฐวิสาหกิจหรือไม่

1.3.2 ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของผู้บริหารในองค์กรประเภทรัฐวิสาหกิจหรือไม่

1.3.3 ระดับการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับข้อมูลระบบบัญชีของผู้บริหารในองค์กรประเภทรัฐวิสาหกิจอยู่ในระดับใด

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้ผู้ศึกษาให้ความสำคัญต่อระดับการมีส่วนร่วมในงบประมาณของสำนักงานการไฟฟ้า ซึ่งทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นสำหรับการวางแผนการดำเนินงานและแรงจูงใจในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายนั้น และการใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลในด้านต่างๆ อันเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ สามารถส่งผลให้ผลการดำเนินงานของผู้จัดการสำนักงานการไฟฟ้าเพิ่มขึ้น

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการศึกษานี้คือ ผู้จัดการสำนักงานการไฟฟ้า ชั้น 1-3 ใน 12 เขตการให้บริการ จำนวนทั้งสิ้น 186 แห่ง (ที่มา : รายงานประจำปี 2558 การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค) และเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

1.4.3 ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษานี้จะดำเนินการในช่วงเวลาตั้งแต่ ตุลาคม 2559 - พฤษภาคม 2560 โดยเก็บข้อมูลในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2560

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 สำนักงานการไฟฟ้า หมายถึง สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ชั้น 1-3

1.5.2 งบประมาณแบบมีส่วนร่วม (Participative Budgeting) หมายถึง เครื่องมือที่นำมาใช้เพื่อสนับสนุนการบริหารงาน สำหรับการวางแผน การประสานงาน และการควบคุมกิจกรรมขององค์กร โดยมีการเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำและการกำหนดเป้าหมาย ซึ่งมีผลกระทบต่อแรงจูงใจ และทำให้มีการดำเนินงานในระดับที่สูงขึ้น (Milani, 1975)

1.5.3 ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง (Broad Scope MAS Information) หมายถึง ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีความเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมภายนอก อาจจะเป็นข้อมูลทางเศรษฐกิจ หรือไม่ใช่ข้อมูลทางเศรษฐกิจ รวมถึงข้อมูลที่ไม่เป็นตัวเงิน ซึ่งเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ และการคาดคะเนเหตุการณ์ที่มีแนวโน้มว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต (Chenhall and Morris, 1986)

1.5.4 ผลการดำเนินงาน (Managerial Performance) หมายถึง ความสามารถในการบริหารงาน 8 ด้าน ประกอบด้วย การวางแผน การค้นคว้า การประสานงาน การประเมินผล การกำกับดูแล การจัดหาบุคลากร การเจรจา และการเป็นตัวแทน (Mahoney et al., 1965)

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ประโยชน์ในทางปฏิบัติ

1. สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงกระบวนการจัดทำงบประมาณให้มีความเหมาะสม เพื่อเพิ่มความสามารถในการบริหารงานของผู้จัดการสำนักงานการไฟฟ้า

2. สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่ใช้สนับสนุนการตัดสินใจให้มีความเหมาะสม เพื่อเพิ่มความสามารถในการบริหารงานของผู้จัดการสำนักงานการไฟฟ้า

1.6.2 ประโยชน์ในทางทฤษฎี

1. ผลของการศึกษารั้ครั้งนี้ เป็นประโยชน์ในการทดสอบว่าการจัดทำ
งบประมาณแบบมีส่วนร่วม นำไปสู่การความสามารถในการดำเนินงานของผู้บริหารในองค์กร
ประเภทรัฐวิสาหกิจได้หรือไม่

2. ผลของการศึกษารั้ครั้งนี้ เป็นประโยชน์ในการทดสอบว่าข้อมูลระบบ
บัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง นำไปสู่การเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจ ซึ่งส่งผลให้ผลการดำเนินงาน
ของผู้บริหารในองค์กรประเภทรัฐวิสาหกิจเพิ่มขึ้นได้หรือไม่

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร โดยผู้ศึกษาได้นำเสนอข้อมูลในแต่ละหัวข้อดังต่อไปนี้

- 2.1 ทฤษฎีจิตวิทยา (Psychology Theory)
- 2.2 งบประมาณแบบมีส่วนร่วม (Participative Budgeting)
- 2.3 งานวิจัยในอดีตเกี่ยวกับงบประมาณแบบมีส่วนร่วม
- 2.4 ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง (Broad Scope MAS Information)
- 2.5 งานวิจัยในอดีตเกี่ยวกับข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง
- 2.6 การทบทวนวรรณกรรม และการพัฒนาสมมติฐาน
- 2.7 กรอบแนวคิดในการศึกษา

2.1 ทฤษฎีจิตวิทยา (Psychology Theory)

Hall (2016) กล่าวถึงทฤษฎีจิตวิทยาว่า ทฤษฎีจิตวิทยาถูกใช้อย่างต่อเนื่องในการศึกษาด้านบัญชีบริหาร โดยมุ่งเน้นการอธิบายและการทำนายพฤติกรรมของบุคคลเป็นหลัก เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในวิธีปฏิบัติทางบัญชีบริหาร ทฤษฎีจิตวิทยาผ่านการพิจารณาว่าเป็นวิธีซึ่งแสดงให้เห็นอิทธิพลที่มีต่อจิตใจและพฤติกรรมของบุคคล การศึกษาในด้านงบประมาณ ทฤษฎีจิตวิทยาถูกนำมาใช้ในการทำความเข้าใจและอธิบายปฏิกิริยาของพนักงานที่มีต่อกระบวนการจัดทำงบประมาณ เช่น การสร้างกลุ่มเพื่อลดแรงกดดัน พฤติกรรมที่ตอบสนองต่อความล้มเหลวในการบรรลุเป้าหมายของงบประมาณ และลักษณะความขัดแย้งที่เกิดขึ้นทั้งระหว่างพนักงาน และระหว่างพนักงานกับผู้บริหาร จากการทบทวนงานวิจัยของ Shields and Shields (1998) นำเสนอว่างานวิจัยเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วม อยู่บนพื้นฐานทฤษฎีทางจิตวิทยา มีการพิจารณา 3 กลไก ของงบประมาณแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับผู้บริหาร

และผู้ได้บังคับบัญชา ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ แรงจูงใจ และการรับรู้ กลไกแรกคือ ความสำเร็จ (Attainment) เป็นทฤษฎีที่แสดงผลกระทบที่มีต่อความพึงพอใจ และขวัญกำลังใจ เพราะกระบวนการของการมีส่วนร่วม ช่วยให้ผู้ได้บังคับบัญชามีความรู้สึกเคารพในตนเอง และรู้สึกถึงความเท่าเทียมกัน อันเป็นผลสืบเนื่องจากการมีโอกาสในการแสดงคุณค่าของตนเอง กลไกที่สองคือ แรงจูงใจ (Motivation) เป็นสิ่งที่ทำให้เห็นว่าพฤติกรรมของการมีส่วนร่วมของผู้ได้บังคับบัญชา สามารถเพิ่มความไว้วางใจ ความรู้สึกในการควบคุม และการมีส่วนร่วมของตนเองกับองค์กร เมื่อมีความร่วมมือกันเกิดขึ้นในองค์กร ทำให้ความรู้สึกต่อต้านลดลง รวมถึงสามารถเพิ่มการยอมรับและความผูกพัน เป็นผลให้การตัดสินใจในงบประมาณ มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นด้วย กลไกสุดท้ายคือ การรับรู้ (Cognitive) ถือเป็นกระบวนการของการมีส่วนร่วมในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของผู้ได้บังคับบัญชา โดยการเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจตามผลของการแลกเปลี่ยนข้อมูลของผู้ได้บังคับบัญชา กับผู้บริหาร ซึ่งผลของการมีความเข้าใจที่ดีในสถานการณ์และการดำเนินงาน จะทำให้ผลของการตัดสินใจดีขึ้นด้วย งานวิจัยบนพื้นฐานทฤษฎีจิตวิทยาของการจัดงบประมาณแบบมีส่วนร่วม เกือบทั้งหมดเป็นการศึกษาผลกระทบของการจัดงบประมาณแบบมีส่วนร่วม สำหรับ 3 กลไก ซึ่งสันนิษฐานว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดงบประมาณแบบมีส่วนร่วม คือความไม่แน่นอนหรือความไม่สมดุลของข้อมูลระหว่างผู้บริหารและผู้ได้บังคับบัญชา เนื่องจากสาเหตุนี้เมื่อผู้ได้บังคับบัญชามีข้อมูลเกี่ยวกับงานที่ดีกว่า ผู้บริหารจึงใช้การจัดงบประมาณแบบมีส่วนร่วมเพื่อการเรียนรู้ที่มากขึ้นเกี่ยวกับข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพการตัดสินใจให้สูงขึ้น

2.2 งบประมาณแบบมีส่วนร่วม (participative budgeting)

มารศรี บัวชุม (2554) กล่าวว่าความหมายของงบประมาณมีความแตกต่างกันไปตาม เวลา สถานการณ์ และลักษณะ งบประมาณโดยทั่วไปจะมองในรูปของตัวเลขเป็นส่วนใหญ่ รัฐบาล ถือว่า งบประมาณเป็นส่วนสำคัญของการดำเนินงานตามเป้าหมาย ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนกว่าองค์กรเอกชน โดย Garrison et al. (2015) นำเสนอว่า งบประมาณถูกจัดทำขึ้นมาเพื่อ 2 วัตถุประสงค์ที่มีความแตกต่างกัน คือ (1) ใช้เพื่อการวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดเป้าหมาย และจัดเตรียมงบประมาณในด้านต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น และ (2) ใช้งบประมาณเพื่อการ

ควบคุม (Control) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหารใช้เพิ่มโอกาสให้ทุกส่วนงานในองค์กรทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ในแผนงาน ซึ่งระบบการจัดเตรียมงบประมาณที่มีประสิทธิภาพต้องมี ทั้งการวางแผนและการควบคุม เพราะหากมีการวางแผนที่ดีแต่ขาดการควบคุมให้การดำเนินงาน เป็นไปตามแผนงานนั้น ย่อมทำให้เสียเวลาโดยใช่เหตุ นักวิชาการหลายท่านได้มีการกล่าวถึง งบประมาณในความหมายต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น

นงลักษณ์ สิริภักดี (2517) อธิบายว่า งบประมาณเป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน ขององค์กรอย่างหนึ่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรรู้ว่าขณะนี้กำลังทำอะไร และจะ ดำเนินการต่อไปอย่างไร รวมถึงเป็นประโยชน์ในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด กระทั่งการ ประเมินผล ซึ่งมีอยู่ในกระบวนการของงบประมาณ ทำให้องค์กรสามารถปรับปรุงแก้ไขความ ผิดพลาดของนโยบายได้อย่างทันทั่วทั้งที่ งบประมาณจึงก่อให้เกิดการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ

Wildavsky (1986) กล่าวว่า งบประมาณคือ การแปลทรัพยากรทางการเงินไปสู่ วัตถุประสงค์ของมนุษย์ ซึ่งทรัพยากรทางการเงินนั้นเป็นปัจจัยที่มีอยู่อย่างจำกัดจึงต้องมีการบริหาร จัดการที่ดี เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่ไม่สิ้นสุดของมนุษย์ได้ งบประมาณจึงถูก นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ภายใต้ต้นทุน ที่ต่ำที่สุด

Abata (2014) อธิบายว่า งบประมาณ หมายถึง รายงานทางการเงิน หรือสถานะ ในเชิงปริมาณที่ถูกเตรียมไว้ ซึ่งอาจถูกจัดทำขึ้นด้วยกระบวนการอย่างง่าย และได้รับการอนุมัติ สำหรับการดำเนินงานในช่วงระยะเวลาที่กำหนดตามนโยบาย อาจรวมถึงรายได้ ค่าใช้จ่าย และ การจัดหาเงินทุน งบประมาณเป็นรายละเอียดในการวางแผนการดำเนินงาน จะมีความแตกต่างจาก งบประมาณการที่เป็นเพียงการประเมินเหตุการณ์ที่มีแนวโน้มว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

มารศรี บัวชุม (2554) ได้ระบุความหมายของ งบประมาณ ไว้ว่า เป็นการกำหนด แผนการใช้เงินหรือประมาณการรายรับ-รายจ่าย ล่วงหน้า การจัดสรรทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้ เกิดประโยชน์สูงสุด แสดงในรูปตัวเงิน มีการกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน โดยแสดงกิจกรรมหรือ โครงการที่จะปฏิบัติ ซึ่งแผนงานนี้จะรวมถึงการกะประมาณบริการ กิจกรรม/โครงการ และ ค่าใช้จ่าย ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุตามแผนงานที่วางไว้

Garrison et al. (2015) อธิบายว่า งบประมาณ คือ แผนการจัดหาและใช้ทรัพยากรทางการเงินและทรัพยากรอื่นๆ ที่จัดแสดงในรูปของข้อมูลเชิงปริมาณอย่างละเอียด ภายในช่วงระยะเวลาหนึ่งในอนาคต ทั้งนี้ที่งบประมาณถูกจัดให้มีขึ้น การใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงจะถูกนำมาเปรียบเทียบกับงบประมาณที่ตั้งไว้ เพื่อก่อให้เกิดความมั่นใจว่าแผนนั้นได้รับการปฏิบัติตามโดยความสำเร็จของงบประมาณ ประกอบไปด้วยปัจจัยสองอย่างที่สำคัญ ประการแรกคือ การยอมรับและสนับสนุนอย่างเต็มที่จากผู้บริหาร เพราะหากผู้บริหารระดับสูงไม่ให้ความสำคัญ ไม่มีความกระตือรือร้น และไม่เห็นว่างบประมาณเป็นหน้าที่ที่ต้องทำ หรืออาจรวมไปถึงการมีทัศนคติที่ไม่ดีต่องบประมาณ จะส่งผลให้คนอื่นๆ ในองค์กรไม่เห็นความสำคัญและขาดความกระตือรือร้นตามไปด้วย จึงทำให้การจัดทำงบประมาณเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก ประการที่สองคือ วิธีการใช้งบประมาณของผู้บริหาร ซึ่งต้องมีความระมัดระวังไม่ใช้งบประมาณในทางลบ เช่น การนำงบประมาณไปเป็นเครื่องมือในการกดดันหรือตำหนิพนักงาน หรือการให้ความสำคัญต่อเป้าหมายมากเกินไปจะไม่คำนึงถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ผลจากการใช้งบประมาณไปในทางที่ไม่ถูกต้องอาจก่อให้เกิดความตึงเครียด และความไม่ไว้วางใจขึ้นได้ ดังนั้นงบประมาณควรถูกนำมาใช้ในทางบวก เพื่อช่วยในการกำหนดเป้าหมาย การวัดผลการปฏิบัติงาน รวมถึงการระบุจุดที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ

งบประมาณแบบมีส่วนร่วม คือ งบประมาณที่ถูกจัดเตรียมด้วยความร่วมมือ และเปิดโอกาสให้ผู้บริหารทุกระดับในองค์กรได้มีส่วนร่วมและถูกยอมรับว่าเป็นวิธีการจัดเตรียมงบประมาณที่มีประสิทธิผลที่สุด (Garrison et al., 2015) ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน และสามารถนำข้อมูลนั้นมาใช้เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ (Chong et al., 2006) ภายใต้อัตนินิชฐานที่เป็นสาเหตุ คือความไม่แน่นอนหรือความไม่สมดุลของข้อมูลระหว่างผู้บริหารและผู้ได้บังคับบัญชา เมื่อผู้ได้บังคับบัญชามีข้อมูลเกี่ยวกับงานที่ดีกว่า ผู้บริหารจึงใช้การจัดทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วมเพื่อการเรียนรู้ที่มากขึ้นเกี่ยวกับข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพการตัดสินใจ (Shields and Shields, 1998)

2.3 งานวิจัยในอดีตเกี่ยวกับงบประมาณแบบมีส่วนร่วม (Participative Budgeting)

Garrison et al. (2015) กล่าวว่า ความสำเร็จในการดำเนินงานตามงบประมาณส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับวิธีการจัดเตรียมงบประมาณ โดยผู้บริหารต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดเตรียม

งบประมาณมากกว่าการรับงบประมาณที่ได้มีการจัดเตรียมไว้เสร็จสมบูรณ์แล้วจากผู้บริหารระดับสูงมาใช้ในการดำเนินงาน ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดเตรียมงบประมาณมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากงบประมาณต้องถูกนำไปใช้ในการดำเนินงาน รวมถึงใช้เพื่อการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ดังนั้นหากความคาดหวังในงบประมาณที่ถูกกำหนดโดยผู้บริหารระดับสูงมีมากเกินไป และยังมีกรณีลงโทษหากไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนด อาจทำให้เกิดความขุ่นเคืองใจให้กับพนักงานได้ และการจัดเตรียมงบประมาณแบบมีส่วนร่วมโดยการให้อำนาจผู้บริหารนั้น ถูกยอมรับว่าเป็นวิธีการจัดเตรียมงบประมาณที่มีประสิทธิผล เนื่องจากงบประมาณแบบมีส่วนร่วม (Participate Budget) ถูกจัดเตรียมด้วยความร่วมมือ และเปิดโอกาสให้ผู้บริหารทุกระดับในองค์กรได้มีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงงบประมาณแบบมีส่วนร่วมในความหมายต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น

Clinton and Hunton (2001) ศึกษาความเชื่อมโยงของงบประมาณแบบมีส่วนร่วมและผลการดำเนินงานขององค์กร โดยใช้นักบัญชีจำนวน 386 คน จากอุตสาหกรรมโฆษณา อุตสาหกรรมกระดาษ และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เคมี อธิบายว่า งบประมาณแบบมีส่วนร่วม เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่องค์กรนำมาใช้เพื่อเผชิญกับปัญหาความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นจากหลายปัจจัย โดยการทำงานของงบประมาณแบบมีส่วนร่วมทำให้องค์กรมีข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้สำหรับการประมวลผลที่มีประสิทธิภาพ และตรงต่อความต้องการใช้งาน การมีส่วนร่วมในระดับที่เหมาะสมเป็นสิ่งจำเป็นต่อความสำเร็จ เนื่องจากทำให้เกิดความเข้าใจในสถานการณ์ขององค์กร เกิดความสอดคล้องกันในการดำเนินงาน และยังสามารถปรับกลไกการควบคุม หรือปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ให้เหมาะสมกับความถนัดของแต่ละบุคคลได้ บทบาทการมีส่วนร่วมที่สอดคล้องกันทำให้ไม่เกิดผลกระทบในทางลบ เช่น ผลการดำเนินงานที่ต่ำกว่าเป้าหมาย หรือความไม่พึงพอใจในงานของพนักงาน

Winata and Mia (2005) ศึกษาความสัมพันธ์ของงบประมาณแบบมีส่วนร่วมและประสิทธิภาพในการบริหาร ซึ่งมีเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารเป็นตัวแปรกึ่งกลาง ในธุรกิจโรงแรมของประเทศออสเตรเลีย โดยใช้ผู้บริหารเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 160 คน พบว่างบประมาณแบบมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการพัฒนาจิตใจและความรู้สึกรักของบุคคลในการมีส่วนร่วมตัดสินใจ เช่น ทำให้พนักงานรู้สึกมีแรงจูงใจ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความ

กระตือรือร้นในการทำงาน รวมถึงการนำความรู้ของแต่ละบุคคลออกมาใช้ในการจัดทำงบประมาณร่วมกัน ทำให้ผู้บริหารสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมกำหนดงบประมาณตามความรับผิดชอบในการดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง ผลจากการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันยังทำให้เกิดการประสานงานที่ดี พัฒนาความสามัคคีในการทำงาน สร้างแรงจูงใจให้พนักงานเกิดความมุ่งมั่น ลดความตึงเครียด และเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ในทางกลับกันหากไม่มีความเพียงพอในการมีส่วนร่วม อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่ปกติ นำไปสู่ความวิตกกังวล ความตึงเครียด ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดลงได้

Chong et al. (2006) ศึกษาความสัมพันธ์ของงบประมาณแบบมีส่วนร่วมและผลการดำเนินงาน ในธุรกิจบริการทางการเงินของออสเตรเลีย ซึ่งใช้ผู้บริหารระดับสูงจาก 141 กิจการเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา โดยอธิบายรายละเอียดของงบประมาณแบบมีส่วนร่วมว่าเป็นการมีส่วนร่วมของผู้ได้บังคับบัญชาในกระบวนการจัดทำงบประมาณ ซึ่งการมีส่วนร่วมนี้ทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดการยอมรับ และเป็นแรงบันดาลใจทำให้เกิดความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ การมีส่วนร่วมของผู้ได้บังคับบัญชาถือเป็นโอกาสที่ดีในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน และสามารถนำข้อมูลนั้นมาใช้เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ รวมถึงสามารถนำไปปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น ความสำเร็จในการบรรลุตามเป้าหมายของงบประมาณแบบมีส่วนร่วม มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ได้บังคับบัญชา เนื่องจากการมีส่วนร่วมทำให้ผู้ได้บังคับบัญชารู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญ รู้สึกเคารพในคุณค่าของตนเอง รู้สึกถึงความเสมอภาคที่เกิดขึ้น และรู้สึกว่าตนเองมีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นประโยชน์แก่องค์กรอย่างยิ่ง

Abata (2014) ศึกษาความสัมพันธ์ของงบประมาณแบบมีส่วนร่วมและประสิทธิภาพการบริหาร ซึ่งใช้ผู้บริหารของบริษัทผู้ผลิตผลิตภัณฑ์อาหารประเทศไนจีเรียเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 50 คน อธิบายว่า งบประมาณแบบมีส่วนร่วม เป็นประเภทของกลยุทธ์การวางแผนทางการเงิน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของพนักงานในขั้นตอนการจัดทำงบประมาณที่มีความเป็นไปได้ สำหรับแผนหรือทั้งบริษัท และพนักงานทั้งบริษัทจะถูกนำเข้าสู่การประเมินผล ตามรอบระยะเวลาของงบประมาณ การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณทำให้เกิดแรงจูงใจ และความผูกพันของพนักงานที่จะสนับสนุนให้เกิดการสร้างสรรค้งงบประมาณในทุก

ระดับของพนักงาน การเพิ่มความรับผิดชอบ เพิ่มความพึงพอใจในการทำงาน รวมถึงผลการดำเนินงาน ดังนั้นการมีส่วนร่วมจึงเป็นส่วนสำคัญของการวางแผนที่มีประสิทธิภาพและการควบคุม และเป็นเครื่องมือในการลดผลกระทบที่ผิดปกติของงบประมาณ อย่างไรก็ตามเป้าหมายของงบประมาณควรมีการเจรจาผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมและควรมีความเคร่งครัดแต่อยู่ในระดับที่มีความเป็นไปได้ เป้าหมายของงบประมาณนี้สามารถก่อให้เกิดผลกระทบที่สร้างแรงบันดาลใจ ซึ่งจะเพิ่มระดับของงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ

โดยสรุป งบประมาณแบบมีส่วนร่วม หมายถึง เครื่องมืออย่างหนึ่งของผู้บริหารที่นำมาใช้ ในการวางแผนและเป้าหมายในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้ได้บังคับบัญชาย่อมมีข้อมูลจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานที่ดีกว่าผู้บริหารระดับสูง ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ระหว่างผู้ได้บังคับบัญชาและผู้บริหารระดับสูงขึ้น ทำให้งบประมาณที่จัดทำมีความสอดคล้องกันระหว่างนโยบายของผู้บริหาร และสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชา ในขณะที่เดียวกันการเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในงบประมาณยังทำให้เกิดแรงจูงใจ และความรู้สึกถึงคุณค่าของตนเองที่มีต่อองค์กร รวมถึงความมุ่งมั่นในการดำเนินงานเพื่อให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่ตนเองได้ร่วมกันวางเอาไว้

2.4 ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง (Broad Scope MAS Information)

ระบบบัญชีบริหาร (Management Accounting System) เป็นระบบซึ่งให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ในการตัดสินใจ การวางแผน และการควบคุมการดำเนินงาน สำหรับผู้บริหาร (ปัญญาพร ศรีชนาพันธ์, 2555) และเป็นข้อมูลสนับสนุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการประมวลผลข้อมูลสำหรับการตัดสินใจผ่านระบบสารสนเทศ ซึ่งส่งผลผู้บริหารสามารถทำความเข้าใจความสัมพันธ์ของสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้นของสถานการณ์ต่างๆ รวมถึงการลดความไม่แน่นอนเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร (Bouwens and Abernethy, 2000)

ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง ให้ข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมภายนอกด้านเศรษฐกิจ หรือไม่ใช่ด้านเศรษฐกิจ รวมถึงข้อมูลที่ไม่ใช่ทางการเงิน ซึ่งช่วยในการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตที่มีความเป็นไปได้ว่าอาจจะเกิดขึ้น ข้อมูลระบบบัญชี

บริหารที่มีขอบเขตกว้าง ทำให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลสภาพแวดล้อม เช่น การกำหนดราคา การตลาด การควบคุมสินค้าคงเหลือ และการเจรจาต่อรองของแรงงาน เป็นต้น ความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อม ทั้งการวางแผนและการควบคุมที่ผู้บริหารต้องเผชิญอาจสามารถลดลงได้ โดยขอบเขตที่กว้างของข้อมูลเป็นประโยชน์สำหรับการวิเคราะห์เพื่อความสามารถในการตัดสินใจ รวมถึงการช่วยควบคุมสถานการณ์ที่ความไม่แน่นอนได้เกิดขึ้น ทำให้เกิดความชัดเจนในข้อกำหนดและแนวทางในอนาคต (Chenhall and Morris, 1986)

2.5 งานวิจัยในอดีตเกี่ยวกับข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง

ปัญญาพร ศรีชนาพันธ์ (2555) ระบุว่า องค์กรจำเป็นต้องมีข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้บริหารขององค์กรจำเป็นต้องนำข้อมูลในระบบบัญชีบริหารมาประยุกต์ใช้ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีความไม่แน่นอน เพื่อเสริมสร้างการดำเนินงานขององค์กรให้แข็งแกร่ง รวมถึงการลดต้นทุน และจุดบกพร่องในการดำเนินงาน Chong (1998) ระบุว่าข้อมูลจากระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง เป็นลักษณะสำคัญของระบบบัญชีบริหารซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมภายนอก รวมถึงการประมาณการความน่าจะเป็นแนวโน้มของเหตุการณ์ในอนาคต และอาจรวมทั้งข้อมูลทางการเงินและไม่ใช่ทางการเงิน ยิ่งไปกว่านั้น Mia and Chenhall, (1994) ยังเสนอว่า การใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง สามารถช่วยผู้บริหารในการดำเนินงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับงานและกระบวนการแต่ละด้านที่มีความหลากหลาย ซึ่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอาจมีความซับซ้อนและไม่แน่นอน และเหตุการณ์ดังกล่าวมักมีความเกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ไม่ใช่ทางการเงินรวมถึงเหตุการณ์ในอนาคต นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการอีกหลายให้ให้ความสนใจศึกษาข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง ตัวอย่างเช่น

Gul and Chia (1994) ศึกษาผลกระทบของการรับรู้ความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อม การกระจายอำนาจและการออกแบบระบบบัญชีบริหารที่มีต่อผลการดำเนินงาน ในองค์กรที่ดำเนินงานด้านการสื่อสาร โทรคมนาคมของประเทศสิงคโปร์ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร 100 คน ได้รับการตอบกลับและนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ได้จำนวน 48 ชุด ผลการศึกษาพบว่า การกระจายอำนาจและความพร้อมของข้อมูลระบบบัญชีบริหารในลักษณะที่มีขอบเขตกว้างและการรวบรวมข้อมูลมีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับผลการดำเนินงานของ

ผู้บริหาร ภายใต้สถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อมสูง เนื่องจากองค์กรมีความต้องการข้อมูลที่มีความครอบคลุมถึงความหลากหลายของสภาพแวดล้อม ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างสามารถลดความไม่แน่นอน และเพิ่มความสามารถในการตัดสินใจของผู้บริหาร แต่ในระดับที่มีความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อมต่ำ ผู้บริหารสามารถคาดการณ์ได้อย่างค่อนข้างถูกต้อง และสามารถทำความเข้าใจสภาพแวดล้อมได้ค่อนข้างง่ายด้วยกฎระเบียบที่มีอยู่ เมื่อมีข้อมูลจากระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างในสถานการณ์นี้ ผู้บริหารจะได้รับข้อมูลที่มากเกินไป (Information Overload) อาจทำให้เกิดการตัดสินใจที่ไม่เหมาะสมได้

Mia and Chenhall (1994) ศึกษาเกี่ยวกับประโยชน์ของระบบบัญชีบริหารที่มีต่อผลการดำเนินงานของผู้บริหารภายใต้ลักษณะงานที่แตกต่างกัน ในองค์กรประเภทธุรกิจผู้ผลิต โดยใช้การสัมภาษณ์ผู้บริหารจำนวน 75 คน จาก 12 บริษัท ผลการศึกษาพบว่าการใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างส่งผลต่อผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการตลาด มากกว่าผู้บริหารด้านการผลิต ซึ่งเป็นผลจากความแตกต่างในกิจกรรมการดำเนินงาน โดยผู้บริหารด้านการตลาดต้องเผชิญหน้ากับความไม่แน่นอนในการดำเนินงานในระดับที่สูงกว่า จากสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นปัจจัยความเกี่ยวข้อง เช่น การคาดการณ์ความต้องการของลูกค้า และสถานการณ์การแข่งขันในตลาด ทำให้ผู้บริหารจำเป็นต้องมีการจัดการความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้น ผ่านการเชื่อมโยงระหว่างการรับรู้ข้อมูลที่มีความจำเป็นตรงต่อความต้องการอย่างเพียงพอ ทำให้เกิดความเข้าใจในสถานการณ์ สามารถนำมาใช้ในการปรับปรุง และใช้เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเพื่อความสามารถในการดำเนินงาน

Chia (1995) ศึกษาการกระจายอำนาจ ลักษณะข้อมูลระบบบัญชีบริหาร และผลกระทบที่มีต่อผลการดำเนินงานของผู้บริหาร ในองค์กรที่ดำเนินงานด้านการสื่อสาร โทรคมนาคมของประเทศสิงคโปร์ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร 100 คน ได้รับการตอบกลับและนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ได้จำนวน 48 ชุด ผลการศึกษาพบว่าข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของผู้บริหาร ในองค์กรที่มีการกระจายอำนาจ เนื่องจากข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง ให้ข้อมูลที่ครอบคลุมในแต่ละด้าน ขอบเขตเวลา และปริมาณของข้อมูล ซึ่งเป็นทั้งข้อมูลจากภายในและภายนอกองค์กร ความหลากหลายทั้งทางด้านที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ และไม่ใช่อุตสาหกรรม ด้าน

สภาพแวดล้อม รวมถึงการคาดการณ์เหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างมีประโยชน์ต่อผู้บริหารหน่วยงานย่อยขององค์กรที่มีการกระจายอำนาจ เพื่อเป็นข้อมูลที่จำเป็นในการตัดสินใจสำหรับตัวแปรที่มีความหลากหลาย หรือมีความเฉพาะในแต่ละด้าน เช่น การกำหนดราคาสินค้า การจัดการสินค้าคงเหลือและการตลาด ความสามารถในการเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจของข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง ยังทำให้ผลการดำเนินงานของผู้บริหารเพิ่มขึ้นอีกด้วย

Chong (1996) ศึกษาผลกระทบของการออกแบบระบบบัญชีบริหารและความไม่แน่นอนของงานที่มีต่อผลการดำเนินงานของผู้บริหาร ในองค์กรประเภทธุรกิจผู้ผลิต โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารจำนวน 78 ชุด และได้รับการตอบกลับจำนวน 42 ชุด คิดเป็นร้อยละ 53.85 ผลการศึกษาพบว่าการใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างของผู้บริหารในสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนของงานสูง ส่งผลกระทบในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของผู้บริหาร เนื่องจากในสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนของงานสูง ข้อมูลที่เหมาะสมเป็นสิ่งจำเป็นและผู้บริหารอาจไม่มีข้อมูลเหล่านั้นทั้งหมด ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องได้รับและมีการประมวลผลข้อมูลเพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในการตัดสินใจ แต่ในอีกด้านหนึ่ง การใช้ข้อมูลระบบบัญชีที่มีขอบเขตกว้างในสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนของงานต่ำ เป็นข้อมูลสำหรับการดำเนินงานที่มากจนเกินไป ทำให้เกิดความผิดพลาดต่อผลการดำเนินงานของผู้บริหาร

Chong (1998) ศึกษาผลกระทบของความอดทนต่อความคลุมเครือ (Role Ambiguity) บนความสัมพันธ์ระหว่างการออกแบบระบบบัญชีบริหารและผลการดำเนินงานของผู้บริหาร ในองค์กรประเภทธุรกิจผู้ผลิต โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารจำนวน 80 ชุด และได้รับการตอบกลับจำนวน 66 ชุด คิดเป็นร้อยละ 82.50 ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารซึ่งมีความอดทนต่อความคลุมเครือต่ำจะมีความมั่นใจต่ำ จะมีแนวโน้มที่จะใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างในการตัดสินใจมาก เนื่องจากผู้บริหารมีความต้องการที่จะได้รับและประมวลผลข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง เพื่อเอาชนะการขาดความมั่นใจที่มีอยู่ในขณะที่ผู้บริหารซึ่งมีความอดทนต่อความคลุมเครือสูงจะมีแนวโน้มในการใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างในการตัดสินใจน้อยกว่า เนื่องจากการใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มี

ขอบเขตกว้างอาจทำให้เกิดข้อมูลที่มีปริมาณมากจนเกินไป และทำให้เกิดความผิดพลาดกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร

Chong and Eggleton (2003) ศึกษาบทบาทที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจของระบบบัญชีบริหารที่มีต่อผลการดำเนินงานของผู้บริหาร ในองค์กรประเภทธุรกิจผลิต โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารจำนวน 179 คน และได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์สำหรับการวิเคราะห์จำนวน 131 ชุด ผลการศึกษาพบว่า ผลกระทบที่มีต่อผลการดำเนินงานของผู้บริหาร เกิดจากอำนาจในการควบคุมและการใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างตามระดับความไม่แน่นอนของแต่ละสถานการณ์ โดยในสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนของงานต่ำ ผู้บริหารมีความรู้ในเหตุและผลของสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยสมบูรณ์แล้ว จึงมีการดำเนินงานภายใต้กฎระเบียบ นโยบาย และมาตรฐานที่มีการกำหนดไว้ และไม่มีความจำเป็นต้องได้รับข้อมูลจากข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง ดังนั้นการใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างในสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนของงานต่ำ อาจก่อให้เกิดข้อมูลที่มีมากเกินไปและเป็นผลเสียต่อผลการดำเนินงาน แต่สำหรับสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนของงานสูง ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างเป็นประโยชน์สำหรับการตัดสินใจในสภาพแวดล้อมที่มีความหลากหลาย เนื่องจากข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างสามารถลดความไม่แน่นอนของงาน โดยการเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ และช่วยความสามารถในการดำเนินงานของผู้บริหาร

โดยสรุป ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง หมายถึง ข้อมูลที่มีขอบเขตครอบคลุมถึงข้อมูลภายนอก ทั้งด้านเศรษฐกิจ และไม่ใช้ด้านเศรษฐกิจ รวมถึงข้อมูลที่ไม่ใช่ทางการเงิน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในการตัดสินใจของผู้บริหาร การดำเนินงานโดยใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างต้องมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ความไม่แน่นอนของงานที่ผู้บริหารต้องเผชิญหน้า เนื่องจากในสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนของงานสูง ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างจะเป็นข้อมูลสนับสนุน ทำให้ผู้บริหารมีความเข้าใจสถานการณ์ สามารถเพิ่มความสามารถในการตัดสินใจและเป็นผลดีต่อผลการดำเนินงานของผู้บริหาร แต่ในทางกลับกัน สถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนของงานต่ำ ผู้บริหารสามารถดำเนินงานให้สำเร็จล่วงหน้าได้โดยแนวทางมีการกำหนดไว้แล้ว การนำข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างมาใช้จึง

อาจก่อให้เกิดปริมาณข้อมูลที่มากเกินไปจนก่อให้เกิดผลเสียในการตัดสินใจและผลการดำเนินงานของผู้บริหาร

2.6 การทบทวนวรรณกรรมและการพัฒนาสมมติฐาน

2.6.1 งบประมาณแบบมีส่วนร่วมและผลการดำเนินงานของผู้บริหาร

งบประมาณ คือ แผนการจัดหาและใช้ทรัพยากรทางการเงินและทรัพยากรอื่นๆ ที่จัดแสดงในรูปของข้อมูลเชิงปริมาณอย่างละเอียด ภายในช่วงระยะเวลาหนึ่งในอนาคต งบประมาณแบบมีส่วนร่วม คือ งบประมาณที่ถูกจัดทำขึ้นจากความร่วมมือ และเปิดโอกาสให้ผู้บริหารทุกระดับในองค์กรได้มีส่วนร่วม (Garrison et al., 2015) ซึ่งมีส่วนช่วยให้ผลการดำเนินงานของผู้บริหารดีขึ้นได้ โดยผลจากกระบวนการมีส่วนร่วมก่อให้เกิดทั้งความเหมาะสมของงบประมาณ การเพิ่มแรงจูงใจ และการยอมรับในเป้าหมายที่ถูกกำหนดขึ้นด้วย

งบประมาณที่มีความเหมาะสม จัดทำขึ้นโดยใช้ข้อมูลที่สะท้อนถึงการดำเนินงานและความจำเป็นในการใช้งาน เนื่องจากผู้ได้บังคับบัญชามักมีข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของงานในหน่วยงาน มากกว่าผู้บังคับบัญชา (Shields and Shields, 1998) ดังนั้นการเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้เข้ามามีส่วนร่วม จึงก่อให้เกิดการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์และการรวบรวมความรู้ของแต่ละบุคคลเข้าด้วยกัน ทำให้แผนงานถูกจัดทำขึ้นมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง เป็นงบประมาณที่มีความเหมาะสมในการตอบสนองต่อความต้องการตามแผนการดำเนินงาน งบประมาณดังกล่าวสามารถนำมาใช้ในการติดตามผลการดำเนินงาน การปรับปรุงระบบควบคุมภายใน และการวางแผนทางการปฏิบัติงานขององค์กรตามแผนงานที่วางไว้ ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มขึ้นตามไปด้วย รวมถึงช่วยให้ผู้บริหารมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น

จากทฤษฎีจิตวิทยา กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ และการกำหนดเป้าหมายของงบประมาณ ทำให้เกิดความรู้สึกผูกพันต่อองค์กร และแรงจูงใจในการทำงาน (Shields and Shields, 1998) รวมถึงแนวโน้มในการยอมรับและความรับผิดชอบต่อเป้าหมาย (Abata, 2014) เนื่องจากการมีส่วนร่วม การประสานงาน และการโต้ตอบระหว่างกันในองค์กร ทำให้การความรู้สึกในการควบคุม มีสิทธิในการตัดสินใจที่มีต่อองค์กร รวมถึงความพึงพอใจ และขวัญกำลังใจ เพราะกระบวนการของการมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้มีการแสดงคุณค่าของ

ตนเอง ช่วยให้เกิดความรู้สึกเคารพในตนเอง และรู้สึกถึงความเท่าเทียมกัน (Shields and Shields, 1998) ซึ่งส่งผลต่อแรงจูงใจของบุคคลที่เกิดขึ้นนี้ ทำให้ผู้มีส่วนร่วม เกิดแรงจูงใจในการทำงานมากขึ้น ความคิดสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้น และมีความพยายามในการทำงานเพื่อองค์กร จึงทำให้ความสามารถในการดำเนินงานเพิ่มขึ้นได้

ผลการศึกษางานวิจัยในอดีตเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมและผลการดำเนินงานของผู้บริหาร พบว่างบประมาณแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร โดยงานวิจัยในอดีตของ Winata and Mia (2005) ที่ทำการศึกษาในธุรกิจโรงแรม ระบุว่างบประมาณแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาความรู้สึกทางด้านจิตใจและอารมณ์ความรู้สึกของบุคคล การมีสิทธิในการตัดสินใจ ส่งผลต่อแรงจูงใจของบุคคลในการสนับสนุนให้มีความคิดสร้างสรรค์และมีความกระตือรือร้น ทำให้ความสามารถในการดำเนินงานเพิ่มขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Lau and Lim (2002) ในกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต ประเทศออสเตรเลีย พบว่าเป้าหมายของงบประมาณที่ถูกตั้งขึ้น โดยการมีส่วนร่วมของผู้ได้บังคับบัญชา มีผลต่อแนวโน้มในการรับผิดชอบต่อเป้าหมายนั้น มากกว่าเป้าหมายที่ถูกกำหนดโดยบุคคลอื่น

การศึกษาของ Clinton and Hunton (2001) ในอุตสาหกรรมโฆษณา อุตสาหกรรมผลิตกระดาษ และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ทางเคมี เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมและผลการดำเนินงานขององค์กร พบว่าการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการดำเนินงานขององค์กร โดยงบประมาณแบบมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่ง ซึ่งถูกองค์กรนำมาใช้เพื่อเผชิญกับความไม่แน่นอนที่สามารถเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัย โดยการมีส่วนร่วมทำให้องค์กรมีข้อมูลที่ต้องใช้สำหรับกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความเข้าใจในสถานการณ์ขององค์กร สามารถปรับกลไก การควบคุมหรือปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ให้เหมาะสมกับความถนัดของแต่ละบุคคล นอกจากนี้การศึกษาของ Lau and Lim (2002) พบว่าการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการจัดทำงบประมาณจากการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วม ทำให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูล ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้ค้นหาข้อมูลเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้เกิดความสำเร็จ โดยผู้ได้บังคับบัญชาสามารถถามคำถามเพื่อให้เกิดความชัดเจนในบทบาท สามารถลดบทบาทที่คลุมเครือ และสามารถตอบสนองต่อกลยุทธ์ขององค์กรได้อย่างถูกต้อง (Chong et al., 2006) ในขณะเดียวกันการศึกษาของ Melkers and Willoughby (2005) ระบุว่างบประมาณแบบมีส่วนร่วมสามารถใช้ประโยชน์ในการระบุเป้าหมายและความสำเร็จขององค์กร การแลกเปลี่ยนข้อมูลทำให้ผู้บริหารมีความรู้เพื่อใช้สำหรับการวางแผนในอนาคต รวมถึงการติดตามผลการดำเนินงาน การปรับปรุงระบบควบคุมภายใน

การสื่อสาร และการวางแผนทางการปฏิบัติงานขององค์กร ทำให้ความสามารถในการดำเนินงานของผู้บริหารเพิ่มขึ้นได้

จากการอภิปรายข้างต้น การที่ผู้บริหารของหน่วยงานต่างๆ มีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณขององค์กรมากขึ้น ผลการดำเนินงานของผู้บริหารจะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นจึงสามารถสรุปเป็นสมมติฐานได้ดังนี้

H₁: การใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร

2.6.2 ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างและผลการดำเนินงานของผู้บริหาร

การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในการดำเนินงาน ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านวิวัฒนาการทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางสังคม หรือความต้องการของส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้องค์กรต้องมีการปรับตัวอยู่เสมอ เช่นเดียวกับข้อมูลที่ใช้สำหรับการวางแผน การควบคุม และตัดสินใจที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย ดังนั้นองค์กรจึงจำเป็นต้องมีข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ สำหรับการประยุกต์ใช้ภายใต้สภาพแวดล้อมที่ไม่แน่นอน เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการดำเนินงานให้มีความเหมาะสม และเพิ่มความสามารถในการดำเนินงานของผู้บริหาร (ปัญญาพร ศรีชนาพันธ์, 2555)

ข้อมูลระบบบัญชีบริหาร เดิมถูกจำกัดขอบเขตเฉพาะ ข้อมูลทางการเงินภายในองค์กรและข้อมูลในอดีต (Mia and Chenhall, 1994) ที่ทำให้ทราบถึงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการ แต่ในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงและความไม่แน่นอนเกิดขึ้นอยู่เสมอ ข้อมูลทางบัญชีเพียงอย่างเดียวจึงอาจไม่เพียงพอ สำหรับการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ (ปัญญาพร ศรีชนาพันธ์, 2555) ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างสามารถช่วยในการกำกับดูแลแก้ไขปัญหา และความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้นก่อนการตัดสินใจ เพิ่มความเป็นไปได้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ และความสามารถในการดำเนินงานของผู้บริหารภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีความไม่แน่นอน

ในการดำเนินงานขององค์กร หากผู้บริหารมีความเข้าใจในการดำเนินงานเป็นอย่างดีแล้ว กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคตสามารถเตรียมการหรือวางแผนล่วงหน้าได้ แต่ในสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอน ผู้บริหารอาจไม่มีข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานทั้งหมด องค์กรจึงมีการตอบสนองต่อความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้น (Chong, 1996) โดยการใช้ข้อมูลระบบบัญชี

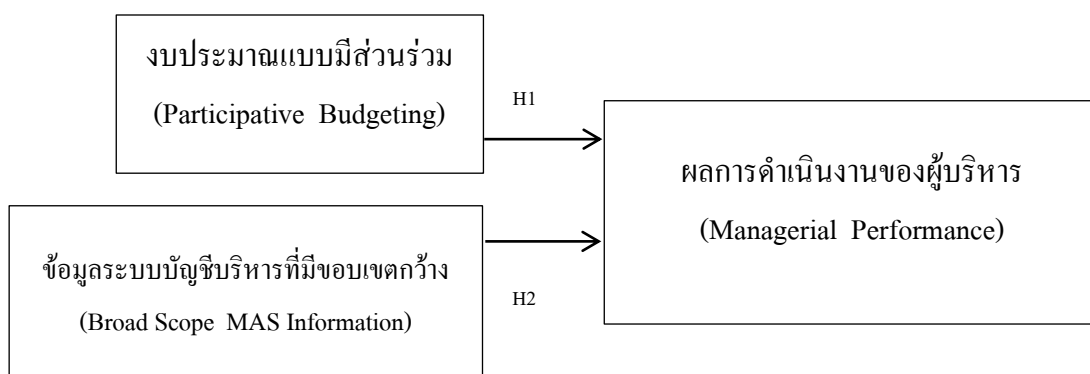
บริหารที่มีขอบเขตกว้างจะประกอบด้วยข้อมูลทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งมีความหลากหลาย เช่น ด้านเศรษฐกิจ ไม่ใช่ด้านเศรษฐกิจ และการคาดการณ์ความน่าจะเป็นในอนาคต (Chia, 1995) ที่สามารถเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร ในการเผชิญหน้ากับแต่ละสถานการณ์ที่แตกต่างกัน และมีความต้องการใช้ข้อมูลที่แตกต่างกันได้ (Gul and Chia, 1994) ผู้บริหารจึงมีความจำเป็นต้องได้รับและมีการประมวลผลข้อมูลที่เพิ่มขึ้นเพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนสำหรับการตัดสินใจ และเพื่อเพิ่มความสามารถในการดำเนินงานของผู้บริหาร (Chong, 1996)

จากการศึกษาของ Gul and Chia (1994) ในองค์กรที่ดำเนินงานด้านการสื่อสาร โทรคมนาคมของประเทศสิงคโปร์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร พบว่า ภายใต้สถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อมสูง องค์กรมีความต้องการข้อมูลที่มีความครอบคลุมถึงความหลากหลายของสภาพแวดล้อม ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างสามารถลดความไม่แน่นอน และเพิ่มความสามารถในการตัดสินใจของผู้บริหารได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ Mia and Chenhall (1994) ผลการศึกษาพบว่า จากสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นปัจจัยความเกี่ยวข้อง เช่น การคาดการณ์ความต้องการของลูกค้า และสถานการณ์การแข่งขันในตลาด ทำให้ผู้บริหารจำเป็นต้องมีการจัดการความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้น ผ่านการเชื่อมโยงระหว่างการรับรู้ข้อมูลที่มีความจำเป็นตรงต่อความต้องการอย่างเพียงพอ ทำให้เกิดความเข้าใจในสถานการณ์ สามารถนำมาใช้ในการปรับปรุง และใช้เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเพื่อเพิ่มความสามารถในการดำเนินงาน นอกจากนี้ ผลการศึกษาของ Chong (1996) ระบุว่า การใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างของผู้บริหารในสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนของงานสูง ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของผู้บริหาร เนื่องจากในสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนของงานสูง ข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจเป็นสิ่งที่จำเป็นและผู้บริหารอาจไม่มีข้อมูลเหล่านั้นทั้งหมด ผู้บริหารจึงมีความจำเป็นต้องได้รับและมีการประมวลผลข้อมูลเพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในการตัดสินใจ และผลการศึกษาของ Chong and Eggleton (2003) พบว่าข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างเป็นประโยชน์สำหรับการตัดสินใจ เนื่องจากข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างสามารถลดความไม่แน่นอนของงาน โดยการเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ และช่วยความสามารถในการดำเนินงานของผู้บริหาร

ผู้จัดการสาขาของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่มีความซับซ้อนในการทำงาน เช่น การวางแผนงานสำหรับการขยายเขตระบบจำหน่ายไฟฟ้าเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ไฟฟ้าได้อย่างทั่วถึง การบำรุงรักษาระบบจำหน่ายให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและ ความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น ทั้งจากสาเหตุการชำรุดของอุปกรณ์ ภัยธรรมชาติ หรือการกระทำของมนุษย์ การลงพื้นที่หรือเปิดจุดรับชำระค่าไฟฟ้านอกสถานที่เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ไฟฟ้าและลดปริมาณลูกหนี้ค้าง การบริหารงานด้านวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานให้มีความเหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดปัญหาวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการใช้งานซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร หรือปัญหาที่เกิดจากการมีวัสดุอุปกรณ์มากเกินไปจนเกิดความจำเป็นจนเกิดการล้าสมัยหรือชำรุดเสียหายจากการจัดเก็บเป็นเวลานาน ดังนั้นผู้บริหารของสำนักงานการไฟฟ้าจึงมีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง เพื่อเพิ่มความสามารถในการดำเนินงานของผู้บริหาร จึงมีความต้องการข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ งานวิจัยในอดีตพบว่าข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของผู้บริหาร ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ Chenhall and Morris (1986), Mia and Chenhall (1994), Chia (1995), Chong (1996), Chong (1998), Gul and Chia (1994), Chong and Eggleton (2003) และ Mia and Winata (2008) ดังนั้นจึงสามารถตั้งสมมติฐานได้ดังนี้

H₂: การใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร

2.7 กรอบแนวคิดในการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วม กับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร และความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร : กรณีศึกษาการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดแนวทางในการหาคำตอบดังนี้

- 3.1 ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 ตัวแปรและการวัดค่าของตัวแปร
- 3.4 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ ผู้จัดการสำนักงานการไฟฟ้า ชั้น 1-3 ภายใต้สังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งแบ่งเป็น 12 เขตการให้บริการ จำนวนทั้งสิ้น 186 คน (ที่มา : รายงานประจำปี 2558 การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค) สำหรับการศึกษานี้ ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลจากผู้จัดการสำนักงานการไฟฟ้าทั้งหมด 186 คน

3.1.2 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ : งบประมาณแบบมีส่วนร่วม

ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง

ตัวแปรตาม : ผลการดำเนินงานของผู้บริหาร

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิด โดยประยุกต์มาจากงานวิจัยในอดีตดังนี้

แบบสอบถามในการวัดระดับของการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วม ประยุกต์มาจากงานวิจัยของ Milani (1975) ซึ่งต่อมาถูกใช้โดย Brownell and McInnes (1986), Chenhall and Brownell (1988), Nouri and Parker (1998), Mia (1989), Brownell and Dunk (1991), Lau and Lim (2002), Winata and Mia (2005), Chong et al. (2006)

แบบสอบถามที่ใช้ในการวัดข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง ประยุกต์มาจากงานวิจัยของ Chenhall and Morris (1986) ซึ่งต่อมาถูกใช้โดย Mia and Chenhall (1994), Chia (1995), Chong (1996), Chong (1998), Gul and Chia (1994), Chong and Eggleton (2003) และ Mia and Winata (2008)

ผลการดำเนินงานของผู้บริหาร ถูกวัดโดยแบบสอบถามที่ประยุกต์มาจากการศึกษาในอดีตของ Mahoney et al. (1965) ซึ่งต่อมาถูกใช้โดย Brownell and McInnes (1986), Brownell and Dunk (1991), Kren (1992), Lau et al. (1995), Lau and Lim (2002) และ Mah'd et al. (2013)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและสำนักงานการไฟฟ้า แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานในองค์กร และข้อมูลทั่วไปของสำนักงานการไฟฟ้า ได้แก่ รายได้โดยประมาณต่อปี จำนวนพนักงาน

3.3 ตัวแปรและการวัดค่าของตัวแปร

งบประมาณแบบมีส่วนร่วม ถูกวัดค่าโดยการวัดระดับของการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำงบประมาณ โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 7 ตัวเลือกของลิเคอร์ท (Likert) (Milani, 1975; Brownell and McInnes, 1986; Chenhall and Brownell, 1988; Nouri and Parker, 1998; Mia, 1989; Brownell and Dunk, 1991; Lau and Lim, 2002; Winata and Mia, 2005; Chong et al., 2006) ซึ่งประกอบไปด้วยความคิดเห็นใน 3 ประเด็นของผู้บริหารในการจัดทำงบประมาณ ได้แก่

1. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวงเงินในทุกด้านของงบประมาณสำหรับองค์กรของท่าน
2. การจัดทำงบประมาณจะไม่เสร็จสิ้นจนกว่าท่านจะเห็นชอบ
3. ความเห็นของท่านเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดทำงบประมาณสำหรับองค์กรของท่าน

ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง ถูกวัดโดยการวัดระดับใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง ซึ่งใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ตัวเลือกของลิเคอร์ท์ (Likert) (Chenhall and Morris, 1986; Mia and Chenhall, 1994; Chia, 1995; Chong, 1996; Chong, 1998; Gul and Chia, 1994; Chong and Eggleton, 2003; Mia and Winata, 2008) ซึ่งประกอบไปด้วยการใช้ข้อมูลตั้งในการบริหารงานและการตัดสินใจสำหรับหน่วยงานใน 6 ข้อ ได้แก่

1. ข้อมูลที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต (เช่น ประมาณการจำนวนความต้องการในการใช้ไฟฟ้าในอนาคต)
2. การหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต (เช่น การประเมินความเป็นไปได้)
3. ข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลเชิงเศรษฐกิจ เช่น ความต้องการของลูกค้า ทัศนคติของพนักงาน ทัศนคติของหน่วยงานราชการและผู้บริโภค เป็นต้น
4. ข้อมูลปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อองค์กร เช่น ภาวะเศรษฐกิจ การเติบโตของประชากร การพัฒนาด้านเทคโนโลยี เป็นต้น
5. ข้อมูลที่ไม่ใช่ทางการเงินเกี่ยวกับข้อมูลการผลิต เช่น หน่วยจำหน่าย หน่วยสูญเสีย ประสิทธิภาพระบบจำหน่าย เป็นต้น
6. ข้อมูลที่ไม่ใช่ทางการเงินเกี่ยวกับข้อมูลการตลาด เช่น ขนาดตลาด ส่วนแบ่งตลาด เป็นต้น

ผลการดำเนินงานของผู้บริหาร ถูกวัดโดยการวัดความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหาร เปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานเฉลี่ยของผู้จัดการสำนักงานในองค์กรเดียวกัน โดยให้ตอบในรูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท์ (Likert) (Mahoney et al., 1965; Brownell and McInnes, 1986; Brownell and Dunk, 1991; Kren, 1992; Lau et al., 1995;

Lau and Lim, 2002; และ Mah'd et al., 2013) ซึ่ง ประกอบด้วยผลการดำเนินงาน 8 ด้าน ของผู้บริหาร ได้แก่

1. การวางแผน
2. การตรวจสอบ
3. การประสานงาน
4. การประเมินผล
5. การควบคุมงาน
6. การสรรหาบุคลากร
7. การเจรจาต่อรอง
8. การเป็นตัวแทนขององค์กร

3.4 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาตามลำดับดังนี้

3.4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำ

แบบสอบถาม

3.4.2 พัฒนาแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่ต้องการศึกษา โดยพิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการศึกษา ทั้งนี้ได้ประยุกต์แบบสอบถามจากงานวิจัยในอดีต

3.4.3 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่ม

ตัวอย่างต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.5.1 ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

3.5.2 จัดส่งแบบสอบถามไปยังผู้จัดการสำนักงานการไฟฟ้าที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาทั้งหมดทางไปรษณีย์ โดยเอกสารที่ถูกจัดส่งประกอบไปด้วย แบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูล หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม และซองจดหมายติดแสตมป์สำหรับตอบกลับ

3.5.3 เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับมาแล้ว จึงดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน และความสมบูรณ์ ของแบบสอบถามที่ได้รับการตอบแล้ว

3.5.4 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.6.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่

1. ร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean)
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.6.2 สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วม กับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร และความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร โดยมีการกำหนดตัวแปรสามารถแสดงในรูปสมการถดถอยได้ดังนี้

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2$$

Y แทน ผลการดำเนินงานของผู้บริหาร	วัดจากความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหาร เปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานเฉลี่ยของผู้จัดการสำนักงานในองค์กรเดียวกัน (Mahoney et al., 1965)
x_1 แทน งบประมาณแบบมีส่วนร่วม	วัดระดับของการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำงบประมาณ (Milani, 1975)
x_2 แทน ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง	วัดระดับใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง (Chenhall and Morris, 1986)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วม กับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร และความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามไปยังผู้จัดการสำนักงานการไฟฟ้า จำนวน 186 ชุด ได้รับการตอบกลับและสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ได้จำนวน 105 ชุด คิดเป็นร้อยละ 56.45 ผู้ศึกษาเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

- 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไปของสำนักงานการไฟฟ้า
- 4.2 การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ
- 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความสัมพันธ์ของตัวแปร
- 4.4 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร
- 4.5 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไปของสำนักงานการไฟฟ้า

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ดังตารางที่ 4.1 และตารางที่ 4.2 แสดงข้อมูลทั่วไปของสำนักงานการไฟฟ้า ได้แก่ จำนวนรายได้ และจำนวนพนักงาน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน (n=105)	ร้อยละ (100)
เพศ		
ชาย	66	62.9
หญิง	39	37.1
รวม	105	100
อายุ		
31 - 40 ปี	2	1.9
41 - 50 ปี	24	22.9
51 - 60 ปี	79	75.2
รวม	105	100
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	78	74.3
ปริญญาโท	25	23.8
ปริญญาเอก	2	1.9
รวม	105	100
ประสบการณ์ทำงาน		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี	13	12.4
26 - 30 ปี	25	23.8
31 - 35 ปี	40	38.1
มากกว่า 35 ปี	27	25.7
รวม	105	100

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 105 คน มีดังนี้
 เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 62.9 และ
 เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 37.1

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีช่วงอายุระหว่าง 51 - 60 ปี คิดเป็น ร้อยละ 75.2 รองลงมา มีช่วงอายุ 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.9 และช่วงอายุ 31 - 40 ปี มีจำนวน น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.9

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 74.3 รองลงมา เป็นระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 23.8 และน้อยที่สุดเป็นระดับ ปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 1.9

ประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ การทำงานในองค์กรอยู่ในช่วง 31 - 35 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.1 รองลงมาอยู่ในช่วง มากกว่า 35 ปี และช่วง 26 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.7 และ 23.8 ตามลำดับ ส่วนประสบการณ์การ ทำงานในองค์กร น้อยกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.4

ตารางที่ 4.2 แสดงข้อมูลทั่วไปของสำนักงานการไฟฟ้า

ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานการไฟฟ้า	จำนวน (n=105)	ร้อยละ (100)
รายได้โดยประมาณต่อปี		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 500 ล้านบาท	25	23.8
501 - 1,000 ล้านบาท	21	20.0
1,001 - 1,500 ล้านบาท	22	21.0
1,501 - 2,000 ล้านบาท	16	15.2
2,001 - 2,500 ล้านบาท	7	6.7
มากกว่า 2,500 ล้านบาท	14	13.3
รวม	105	100
จำนวนพนักงาน		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 100 คน	62	59.0
101 - 150 คน	30	28.6
151 - 200 คน	10	9.5
มากกว่า 200 คน	3	2.9
รวม	105	100

จากตาราง 4.2 ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานการไฟฟ้าที่ตอบแบบสอบถาม มีดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มาจากสำนักงานการไฟฟ้าที่มีรายได้โดยประมาณต่อปี น้อยกว่าหรือเท่ากับ 500 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 23.8 รองลงมาคือรายได้ในช่วง 1,001 - 1,500 ล้านบาท 501 - 1,000 ล้านบาท 1,5001 - 2,000 ล้านบาท และ มากกว่า 2,500 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 21.0, 20.0, 15.2, และ 13.3 ตามลำดับ รายได้โดยประมาณต่อไปในช่วง 2,001 - 2,500 ล้านบาท มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.7

จำนวนพนักงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มาจากสำนักงานการไฟฟ้าที่มีจำนวนพนักงานน้อยกว่าหรือเท่ากับ 100 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0 รองลงมามีจำนวน 101-150 คน และ 151- 200 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 และ 9.5 ตามลำดับ สำนักงานการไฟฟ้าที่มีจำนวนพนักงานมากกว่า 200 คน มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.9

4.2 การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

จากการตอบกลับของแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 105 ชุด ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าความน่าเชื่อถือ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient)

การวิเคราะห์ค่าความน่าเชื่อถือตามค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ของแบบสอบถามวิธีของครอนบาค (Cronbach' Alpha) ต้องมีค่ามากกว่า 0.60 จึงมีความน่าเชื่อถือและยอมรับได้ (Hair et al., 2010)

จากภาคผนวก ข การทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามของตัวชี้วัดด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง และผลการดำเนินงานของผู้บริหาร พบว่า งบประมาณแบบมีส่วนร่วม ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง และผลการดำเนินงานของผู้บริหาร มีค่าความน่าเชื่อถือเท่ากับ 0.790, 0.842 และ 0.930 ตามลำดับ จึงสรุปได้ว่า แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้มีความน่าเชื่อถือและยอมรับได้

4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความสัมพันธ์ของตัวแปร

การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ดังตารางที่ 4.3 และ ตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (n=105)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าต่ำสุด (Min.)	ค่าสูงสุด (Max.)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
1. การใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วม	5.2508	2.00	7.00	1.07693
1.1 การมีส่วนร่วมของผู้จัดการสำนักงานการไฟฟ้าในการกำหนดงบประมาณทุกด้านขององค์กร	5.5714	2.00	7.00	1.16732
1.2 การจัดทำงบประมาณจะไม่เสร็จสิ้นจนกว่าผู้จัดการสำนักงานการไฟฟ้าจะเห็นชอบ	4.8857	1.00	7.00	1.38893
1.3 ความเห็นของผู้จัดการสำนักงานการไฟฟ้าเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดทำงบประมาณ	5.2952	1.00	7.00	1.28545
2. ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง	3.8746	2.50	5.00	.56792
2.1 การใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต	4.0095	2.00	5.00	.72716
2.2 การใช้การหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต	3.8286	2.00	5.00	.68581
2.3 การใช้ข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลเชิงเศรษฐกิจ	3.9619	2.00	5.00	.75859
2.4 การใช้ข้อมูลปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อองค์กร	3.9619	2.00	5.00	.73280
2.5 การใช้ข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับข้อมูลการผลิต	4.1524	2.00	5.00	.70412
2.6 การใช้ข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับข้อมูลการตลาด	3.3333	1.00	5.00	.92581
3. ผลการดำเนินงานของผู้บริหาร	5.0667	3.33	6.78	.75321

จากตารางที่ 4.3 พบว่าสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคมีระดับการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมเฉลี่ย 5.2508 (S.D. = 1.07693) ทั้งนี้ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมของผู้จัดการสำนักงานการไฟฟ้าในการกำหนดงบประมาณทุกด้านขององค์กร มีค่าเฉลี่ย 5.5714 (S.D. = 1.16732) รองลงมาคือด้านความเห็นของผู้จัดการสำนักงานการไฟฟ้าเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดทำงบประมาณ มีค่าเฉลี่ย 5.2952 (S.D. = 1.28545) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือด้านการจัดทำงบประมาณจะไม่เสร็จสิ้นจนกว่าผู้จัดการสำนักงานการไฟฟ้าจะเห็นชอบ มีค่าเฉลี่ย 4.8857 (S.D. = 1.38893)

สำหรับข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง มีระดับการใช้เฉลี่ย 3.8746 (S.D. = 0.56792) การใช้ข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การใช้ข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงิน เกี่ยวกับข้อมูลการผลิต มีค่าเฉลี่ย 4.1524 (S.D. = 0.70412) รองลงมาคือ การใช้ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต มีค่าเฉลี่ย 4.0095 (S.D. = 0.72716) แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การใช้ข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงินเกี่ยวกับข้อมูลการตลาด มีค่าเฉลี่ย 3.3333 (S.D. = 0.92581)

สำหรับค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานของผู้บริหารเท่ากับ 5.0667 (S.D. = 0.75321)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร (n=105)

ตัวแปร	Correlation		
	1	2	3
1. การใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วม	1		
2. ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง	.267**	1	
3. ผลการดำเนินงานของผู้บริหาร	.330**	.387**	1

**Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร และการใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร

จากการทดสอบเงื่อนไขความสัมพันธ์ของตัวแปร พบว่า ระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าความสัมพันธ์ในแต่ละด้านน้อยกว่า 0.80) จึงไม่เกิดปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity)

การทดสอบสมมติฐานของความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร โดยใช้ Multiple Regression Analysis เพื่อทดสอบสมมติฐานงานวิจัยดังนี้

H_1 : การใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของผู้จัดการสำนักงานการไฟฟ้า

H_2 : การใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของผู้จัดการสำนักงานการไฟฟ้า

ตารางที่ 4.5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร

ตัวแปรต้น	β	t	p
งบประมาณแบบมีส่วนร่วม (X_1)	.244	2.670	.009
ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง (X_2)	.322	3.517	.001
$R^2 = .206$	Adjusted $R^2 = .190$	$F = 13.193$	Sig. = < 0.05
ตัวแปรตาม (Y) = ผลการดำเนินงานของผู้บริหาร			

จากตารางที่ 4.5 ผลการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมและผลการดำเนินงานของผู้บริหาร พบว่า การใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานของผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ จึงยอมรับสมมติฐาน H_1 และผลการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ข้อมูลระบบ

บัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร พบว่า การใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานของผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ จึงยอมรับสมมติฐาน H_2

ตารางที่ 4.6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการวางแผน และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการวางแผน

ตัวแปรต้น	β	t	p
งบประมาณแบบมีส่วนร่วม (X_1)	.155	1.578	.118
ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง (X_2)	.215	2.193	.031
$R^2 = .088$ Adjusted $R^2 = .070$ $F = 4.921$ Sig. = < 0.05			
ตัวแปรตาม (Y) = ผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการวางแผน			

จากตารางที่ 4.6 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมและผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการวางแผน พบว่า งบประมาณแบบมีส่วนร่วมไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการวางแผน และผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการวางแผน พบว่า ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการวางแผน ณ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$

ตารางที่ 4.7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการตรวจสอบ และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการตรวจสอบ

ตัวแปรต้น	β	t	p
งบประมาณแบบมีส่วนร่วม (X_1)	.137	1.393	.167
ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง (X_2)	.232	2.369	.020
$R^2 = .090$ Adjusted $R^2 = .072$ $F = 5.016$ Sig. = < 0.05			
ตัวแปรตาม (Y) = ผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการตรวจสอบ			

จากตารางที่ 4.7 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วม และผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการตรวจสอบ พบว่า งบประมาณแบบมีส่วนร่วมไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการตรวจสอบ และผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการตรวจสอบ พบว่า ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการตรวจสอบ ณ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$

ตารางที่ 4.8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการประสานงาน และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการประสานงาน

ตัวแปรต้น	β	t	p
งบประมาณแบบมีส่วนร่วม (X_1)	.142	1.499	.137
ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง (X_2)	.329	3.485	.001
$R^2 = .153$ Adjusted $R^2 = .137$ $F = 9.248$ Sig. = < 0.05			
ตัวแปรตาม (Y) = ผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการประสานงาน			

จากตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วม และผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการประสานงาน พบว่างบประมาณแบบมีส่วนร่วมไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการประสานงาน และผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการประสานงาน พบว่า ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการประสานงาน ณ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$

ตารางที่ 4.9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการประเมินผล และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการประเมินผล

ตัวแปรต้น	β	t	p
งบประมาณแบบมีส่วนร่วม (X_1)	.210	2.183	.031
ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง (X_2)	.227	2.353	.021
$R^2 = .121$ Adjusted $R^2 = .104$ $F = 7.021$ Sig. = < 0.05 ตัวแปรตาม (Y) = ผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการประเมินผล			

จากตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมและผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการประเมินผล พบว่างบประมาณแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการประเมินผล ณ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ และผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างกับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการประเมินผล พบว่า ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการประเมินผล ณ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$

ตารางที่ 4.10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการควบคุมงาน และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการควบคุมงาน

ตัวแปรต้น	β	t	p
งบประมาณแบบมีส่วนร่วม (X_1)	.245	2.494	.014
ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง (X_2)	.108	1.100	.274
$R^2 = .086$ Adjusted $R^2 = .068$ $F = 4.786$ Sig. = < 0.05 ตัวแปรตาม (Y) = ผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการควบคุมงาน			

จากตารางที่ 4.10 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมและผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการควบคุมงาน พบว่า งบประมาณแบบมีส่วนร่วมมี

ความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการควบคุมงาน ณ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ และผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการควบคุมงาน พบว่า ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการควบคุมงาน

ตารางที่ 4.11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการสรรหาบุคลากร และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการสรรหาบุคลากร

ตัวแปรต้น	β	t	p
งบประมาณแบบมีส่วนร่วม (X_1)	.180	1.915	.058
ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง (X_2)	.317	3.373	.001
$R^2 = .163$	Adjusted $R^2 = .147$	$F = 9.957$	Sig. = < 0.05
ตัวแปรตาม (Y) = ผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการสรรหาบุคลากร			

จากตารางที่ 4.11 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมและผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการสรรหาบุคลากร พบว่า งบประมาณแบบมีส่วนร่วมไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการสรรหาบุคลากร และผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการสรรหาบุคลากร พบว่า ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการสรรหาบุคลากร ณ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$

ตารางที่ 4.12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของ
ผู้บริหารด้านการเจรจาต่อรอง และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผล
การดำเนินงานของผู้บริหารด้านการเจรจาต่อรอง

ตัวแปรต้น	β	t	p
งบประมาณแบบมีส่วนร่วม (X_1)	.192	2.046	.043
ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง (X_2)	.306	3.259	.002
$R^2 = .162$ Adjusted $R^2 = .146$ $F = 9.886$ Sig. = < 0.05 ตัวแปรตาม (Y) = ผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการเจรจาต่อรอง			

จากตารางที่ 4.12 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมและผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการเจรจาต่อรอง พบว่า งบประมาณแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการเจรจาต่อรอง ณัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$ และผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการเจรจาต่อรอง พบว่าข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการเจรจาต่อรอง ณัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$

ตารางที่ 4.13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของ
ผู้บริหารด้านการเป็นตัวแทนขององค์กร และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขต
กว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการเป็นตัวแทนขององค์กร

ตัวแปรต้น	β	t	p
งบประมาณแบบมีส่วนร่วม (X_1)	.158	1.678	.096
ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง (X_2)	.322	3.408	.001
$R^2 = .156$ Adjusted $R^2 = .139$ $F = 9.411$ Sig. = < 0.05 ตัวแปรตาม (Y) = ผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการเป็นตัวแทนขององค์กร			

จากตารางที่ 4.13 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมและผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการเป็นตัวแทนขององค์กร พบว่างบประมาณแบบมี

ส่วนร่วม ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการเป็นตัวแทนขององค์กร และผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างกับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการเป็นตัวแทนขององค์กร พบว่าข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการเป็นตัวแทนขององค์กร ยนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$

4.5 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วม กับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร พบว่า ตามสมมติฐานที่ H_1 การใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร ผลการทดสอบพบว่า การใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร คือ การใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมสามารถเพิ่มความสามารถในการดำเนินงานของผู้บริหารได้ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ นอกจากนี้สมมติฐาน H_2 การใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของบริหาร มีผลการทดสอบพบว่า การใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร คือ การใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างสามารถเพิ่มความสามารถในการดำเนินงานของผู้บริหารได้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร
2. เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของการใช้ข้อมูลระบบบัญชีที่มีขอบเขตกว้างกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้จัดการสำนักงานการไฟฟ้า ชั้น 1-3 ภายใต้งค์การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำนวน 186 แห่ง จากการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังผู้จัดการสำนักงานการไฟฟ้า ชั้น 1-3 จำนวน 186 ชุด ได้รับกลับมาและสามารถใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 105 ชุด คิดเป็นร้อยละ 56.45

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือแบบสอบถามที่ประยุกต์มาจากงานวิจัยในอดีตเกี่ยวกับการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมของ Milani (1975) ซึ่งมีการใช้โดย Brownell and McInnes (1986), Chenhall and Brownell (1988), Nouri and Parker (1998), Mia (1989), Brownell and Dunk (1991), Lau and Lim (2002), Winata and Mia (2005), และ Chong et al. (2006) ด้านการใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างประยุกต์แบบสอบถามจากงานวิจัยในอดีตของ Chenhall and Morris (1986) ซึ่งมีการใช้โดย Mia and Chenhall (1994), Chia (1995), Chong (1996), Chong (1998), Gul and Chia (1994), Chong and Eggleton (2003), และ Mia and Winata (2008) และด้านผลการดำเนินงานของผู้บริหารประยุกต์มาจากงานวิจัยของ Mahoney et al. (1965) ซึ่งต่อมาถูกใช้โดย Brownell and McInnes (1986), Brownell and Dunk (1991), Kren (1992), Lau et al. (1995), Lau and Lim (2002) และ Mah'd et al. (2013)

ข้อมูลถูกรวบรวมโดยการบันทึกในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และวิเคราะห์หาค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ประกอบด้วยค่าความถี่ ร้อยละ เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไปของสำนักงานการไฟฟ้า สมมติฐานทดสอบโดยใช้ Regression Analysis เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร ซึ่งผลจากข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร และความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร สามารถสรุปผลและอภิปรายผลของการศึกษาตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ของการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมร่วมกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมและผลการดำเนินงานของผู้บริหาร พบว่า งบประมาณแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของผู้บริหาร ซึ่งสนับสนุน H_1 คือ การใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมสามารถช่วยให้ความสามารถในการดำเนินงานของผู้บริหารดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วยเพิ่มผลการดำเนินงานของผู้บริหารในด้านการประเมินผลการดำเนินงาน การควบคุมดูแลการทำงาน และด้านการเจรจาต่อรอง

การใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือเพื่อสนับสนุนการบริหารงาน การวางแผน การประสานงาน และการควบคุมกิจกรรมขององค์กร (Milani, 1975) โดยงบประมาณแบบมีส่วนร่วมถูกจัดทำขึ้นจากความร่วมมือ และเปิดโอกาสให้ผู้บริหารทุกระดับในองค์กรได้มีส่วนร่วม (Garrison et al., 2015) ซึ่งการมีส่วนร่วม การประสานงาน และการโต้ตอบระหว่างกันภายในองค์กร ทำให้การความรู้สึกในการควบคุม มีสิทธิในการตัดสินใจที่มีต่อองค์กร รวมถึงความพึง

พอใจ และขวัญกำลังใจ เพราะกระบวนการของการมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้มีการแสดงคุณค่าของตนเอง ช่วยให้เกิดความรู้สึกเคารพในตนเอง และรู้สึกถึงความเท่าเทียมกัน (Shields and Shields, 1998) รวมถึงการก่อให้เกิดแรงจูงใจ ความคิดสร้างสรรค์ ความกระตือรือร้นในการทำงาน การรู้สึกถึงคุณค่าของตนเอง และการยอมรับในเป้าหมาย

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ Winata and Mia (2005) ที่พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมและผลการดำเนินงานของผู้บริหาร เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ Chong et al. (2006) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมทำให้เกิดการยอมรับ เป็นแรงบันดาลใจที่ส่งผลต่อความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ รวมถึงงานวิจัยของ Abata (2014) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณแบบมีส่วนร่วมและผลการดำเนินงานของผู้บริหาร ที่อธิบายว่า การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณก่อให้เกิดแรงจูงใจ ความพึงพอใจในการทำงาน และความผูกพันของพนักงานที่จะสนับสนุนการสร้างสรรค์งบประมาณที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถเพิ่มความสามารถในการดำเนินงานของผู้บริหารได้ นอกจากนี้ผลการวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ ยังสนับสนุนงานวิจัยในอดีต ซึ่งมีการศึกษาในต่างประเทศ เช่น Brownell and McInnes (1986), Kren (1992), Mah'd et al. (2013), Lau and Lim (2002) และ Winata and Mia (2005) ที่มีผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมช่วยให้ผู้บริหารมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น

ความสัมพันธ์ของการใช้ข้อมูลระบบบัญชีที่มีขอบเขตกว้างกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างและผลการดำเนินงานของผู้บริหาร ในองค์กรรัฐวิสาหกิจ พบว่า ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของผู้บริหาร ซึ่งสนับสนุน H₂ คือ ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างช่วยให้ผลการดำเนินงานของผู้บริหารดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะช่วยให้ผลการดำเนินงานของผู้บริหารในด้านการวางแผน การตรวจสอบ การประสานงาน การประเมินผลการดำเนินงาน การสรรหาบุคลากร การเจรจาต่อรอง และการเป็นตัวแทนขององค์กร

ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างเป็นข้อมูลซึ่งมีลักษณะเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมภายนอก การประมาณการความน่าจะเป็นของแนวโน้มเหตุการณ์ในอนาคต

รวมทั้งข้อมูลทางการเงินและไม่ใช่ทางการเงิน (Chong, 1998) โดยผู้บริหารมีการดำเนินงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับหลายด้าน ซึ่งอาจมีความซับซ้อนและไม่แน่นอน (Mia and Chenhall, 1994) ดังนั้น ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างจึงเป็นข้อมูลที่มีความจำเป็น เพื่อเพิ่มความเข้าใจสำหรับการตัดสินใจทำให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้ผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ผลการศึกษาในครั้งนี้ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ Chia (1995) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างและผลการดำเนินงานของผู้บริหาร พบว่าข้อมูลที่มีความครอบคลุมในแต่ละด้านของการดำเนินงาน จากแหล่งข้อมูลทั้งภายในและข้อมูลภายนอกองค์กร มีประโยชน์ในการตัดสินใจสำหรับผู้บริหารในตัวแปรที่มีความหลากหลายและเป็นผลดีต่อผลการดำเนินงานของผู้บริหาร เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Mia and Chenhall (1994) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างและผลการดำเนินงานของผู้บริหาร พบว่าข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างทำให้ผู้บริหารมีความเข้าใจในสถานการณ์ สามารถนำข้อมูลที่มีอยู่มาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานและเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ เพื่อความสามารถในการดำเนินงาน รวมถึงงานวิจัยของ Chong and Eggleton (2003) ที่พบว่าสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างและผลการดำเนินงานของผู้บริหาร ซึ่งข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างสามารถลดความไม่แน่นอนของงาน โดยการเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ จึงสามารถเพิ่มความสามารถในการดำเนินงานของผู้บริหารได้

5.2 ข้อจำกัดของการศึกษา

การศึกษานี้มีข้อจำกัดทางด้านข้อมูลที่ใช้ความระมัดระวังก่อนนำผลการศึกษาไปใช้

1. การศึกษานี้เก็บข้อมูลจากผู้บริหารของสำนักงานการไฟฟ้า ภายใต้สังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเท่านั้น ซึ่งผลที่ได้อาจไม่ครอบคลุมถึงรัฐวิสาหกิจอื่นๆ ทั้งประเทศ
2. การศึกษานี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จึงได้รับเฉพาะข้อมูลเชิงปริมาณ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะของการนำผลการศึกษาไปใช้

ด้านวิชาการ

1. ผลที่ได้รับจากการศึกษานี้สนับสนุนทฤษฎีจิตวิทยา เกี่ยวกับการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมในองค์กรรัฐวิสาหกิจ ว่าการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของผู้บริหาร กล่าวคือ การใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมจะทำให้ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารงานสูงขึ้น

2. จากการบริหารงานโดยใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างในองค์กรรัฐวิสาหกิจ ว่าการใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของผู้บริหาร กล่าวคือ ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง จะทำให้ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารงานสูงขึ้น

ด้านการบริหารองค์กรรัฐวิสาหกิจ

1. การใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมในองค์กรรัฐวิสาหกิจ ทำให้ผลการดำเนินงานของผู้บริหารสูงขึ้นได้ ผู้บริหารระดับสูงในองค์กรรัฐวิสาหกิจจึงควรเปิดโอกาสให้ผู้บริหารในระดับที่มีความใกล้ชิดกับการปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ จะทำให้เกิดงบประมาณที่มีความใกล้เคียงกับความต้องการจริงและเป็นแรงจูงใจที่ดี สำหรับความมุ่งมั่นให้เกิดผลการดำเนินงานที่ดีอีกด้วย

2. การใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างในองค์กรรัฐวิสาหกิจ ทำให้ผลการดำเนินงานของผู้บริหารสูงขึ้นได้ ดังนั้นจึงองค์กรควรมีการออกแบบข้อมูลระบบบัญชีบริหารให้มีข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร การประมาณการความน่าจะเป็นแนวโน้มของเหตุการณ์ในอนาคต รวมถึงข้อมูลทางการเงินและไม่ใช่ทางการเงิน จะทำให้ผู้บริหารมีข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจที่เหมาะสม และเพิ่มความสามารถในการดำเนินงานของผู้บริหารอีกด้วย

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษาในครั้งนี้ได้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างของงบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง กับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร: กรณีศึกษาการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งผู้สนใจอาจทำการศึกษาในประเด็น ดังนี้

1. การศึกษาครั้งนี้เก็บข้อมูลจากผู้บริหารของสำนักงานการไฟฟ้า ภายใต้สังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเท่านั้น ซึ่งผลที่ได้อาจไม่ครอบคลุมถึงรัฐวิสาหกิจอื่นๆ ทั่วประเทศ ดังนั้น สำหรับการศึกษากครั้งต่อไป อาจเก็บข้อมูลจากองค์กรรัฐวิสาหกิจอื่น ๆ ด้วย

2. การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ จากการใช้แบบสอบถาม ซึ่งข้อมูลที่ได้ อาจไม่ใช่ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนั้นการศึกษาในอนาคตควรมีการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก เกี่ยวกับการใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของผู้บริหาร และข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างในรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้สามารถเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค. (2559). “รายงานประจำปี 2558 การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค.”
- นงลักษณ์ ศิริภักดี. (2517). *การจัดทำและการควบคุมโดยงบประมาณของรัฐวิสาหกิจประเภท สาธารณูปโภค*. วิทยานิพนธ์ปรัชญิมหาบัณฑิต. แผนกวิชาบัญชี. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัญญาพร ศรีชนาพันธ์. (2555). รูปแบบความเป็นผู้นำ ระบบการบัญชีบริหารกับผลการดำเนินงาน การบริหารจัดการ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 1(1), 37-48.
- ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรบุคคล. (มีนาคม 2559). *การจัดทำงบประมาณของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค*. เอกสารประกอบการบรรยายปฐมนิเทศพนักงานใหม่ ประจำปี 2559, สำนักงานใหญ่:
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค.
- พระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค 2503. (2503,27 กันยายน) *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 77 ตอนที่ 78. หน้า 802-803.
- มารศรี บัวชุม. (2554). *ความโปร่งใสในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มาลี คลี่พันธ์. (2549). *ความคาดหวังของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค(สำนักงานใหญ่) ต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- รจนา ผาลลาพึง. (2558). *ผลกระทบของการจัดทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วมที่มีต่อผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปรัชญิมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เสาวณี แสนทวีสุข. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการจัดทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วมกับความสำเร็จในองค์กรของธนาคารออมสินในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ปรัชญิมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Abata, M. A. (2014). Participative Budgeting and Managerial Performance in the Nigerian Food Products Sector. *Global Journal of Contemporary Research in Accounting*, 1(3), 148-167.
- Brownell, P., & Dunk, A. S. (1991). Task uncertainty and its interaction with budgetary participation and budget emphasis: Some methodological issues and empirical investigation. *Accounting, Organizations and Society*, 16(8), 693–703.
- Brownell, P., & McInnes, M. (1986). Budgetary participation, motivation, and managerial performance. *Accounting review*, 587-600.
- Bouwens, J., & Abernethy, M. A. (2000). The consequences of customization on management accounting system design. *Accounting, Organizations and Society*, 25(3), 221-241.
- Chenhall, R. H., & Brownell, P. (1988). The effect of participative budgeting on job satisfaction and performance: Role ambiguity as an intervening variable. *Accounting, Organizations and Society*, 13(3), 225–233.
- Chenhall, R. H., & Morris, D. (1986). The impact of structure, environment, and interdependence on the perceived usefulness of management accounting systems. *Accounting Review*, 16-35.
- Chia, Y. M. (1995). Decentralization, management accounting system (MAS) information characteristics and their interaction effects on managerial performance: a Singapore study. *Journal of Business Finance & Accounting*, 22(6), 811-830.
- Chong, V. K. (1996). Management accounting systems, task uncertainty and managerial performance: a research note. *Accounting, Organizations and Society*, 21(5), 415-421.
- Chong, V. K. (1998). Testing the contingency ‘fit’ between management accounting system and managerial performance: a research note on the moderating role of tolerance for ambiguity. *The British Accounting Review*, 30(4), 331-342.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Chong, V. K., & Eggleton, I. R. (2003). The decision-facilitating role of management accounting systems on managerial performance: the influence of locus of control and task uncertainty. *Advances in Accounting*, 20, 165-197.
- Chong, V. K., Eggleton, I. R., & Leong, M. K. (2006). The multiple roles of participative budgeting on job performance. *Advances in accounting*, 22, 67-95.
- Clinton, B. D., & Hunton, J. E. (2001). Linking Participative Budgeting Congruence to Organization Performance (Retracted). *Behavioral Research in Accounting*, 13(1), 127-141.
- Garrison, R., Noreen, E., Brewer, P., Cheng, N. S., & YUEN, C. K. (2015). *Managerial Accounting* (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Gul, F. A., & Chia, Y. M. (1994). The effects of management accounting systems, perceived environmental uncertainty and decentralization on managerial performance: a test of three-way interaction. *Accounting, Organizations and Society*, 19(4-5), 413-426.
- Hall, M. (2016). Realising the richness of psychology theory in contingency-based management accounting research. *Management Accounting Research*, 31, 63-74.
- Hair, J. F., Anderson, R. E., Babin, B. J., & Black, W. C. (2010). *Multivariate data analysis: A global perspective*. Upper Saddle River, NJ: Pearson.
- Kren, L. (1992). 'Budgetary participation and managerial performance: the impact of information and environmental volatility', *The Accounting Review*, 67(3), pp. 511-526.
- Lau, C. M., & Lim, E. W. (2002). The intervening effects of participation on the relationship between procedural justice and managerial performance. *The British Accounting Review*, 34(1), 55-78.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Lau, C. M., Low, L. C., & Eggleton, I. R. C. (1995). The impact of reliance on accounting performance measures on job-related tension and managerial performance: Additional evidence. *Accounting, Organizations and Society*, 20(5), 359–381.
- Mah'd, O., Al-Khadash, H., Idris, M., & Ramadan, A. (2013). The Impact of Budgetary Participation on Managerial Performance: Evidence from Jordanian University Executives. *Journal of Applied Finance and Banking*, 3(3), 133.
- Mahoney, T. A., Jerdee, T. H., & Carroll, S. J. (1965). The job (s) of management. *Industrial Relations: A Journal of Economy and Society*, 4(2), 97-110.
- Melkers, J., & Willoughby, K. (2005). Models of performance measurement use in local governments: Understanding budgeting, communication, and lasting effects. *Public Administration Review*, 65(2), 180-190.
- Mia, L. (1989). ‘The impact of participation in budgeting and job difficulty on managerial performance and work motivation: a research note’, *Accounting, Organisations and Society*, 14(4), pp. 347–357.
- Mia, L., & Chenhall, R. H. (1994). The usefulness of management accounting systems, functional differentiation and managerial effectiveness. *Accounting, Organizations and Society*, 19(1), 1-13.
- Mia, L., & Winata, L. (2008). Manufacturing strategy, broad scope MAS information and information and communication technology. *The British Accounting Review*, 40(2), 182-192.
- Milani, K. (1975). The relationship of participation in budget-setting to industrial supervisor performance and attitudes: a field study. *The accounting review*, 50(2), 274-284.
- Nouri, H., & Parker, R. J. (1998). The relationship between budget participation and job performance: the roles of budget adequacy and organizational commitment. *Accounting, Organizations and Society*, 23(5), 467-483.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Rainey, H. G., Backoff, R. W., & Levine, C. H. (1976). Comparing public and private organizations. *Public administration review*, 36(2), 233-244.
- Shields, J. F., & Shields, M. D. (1998). Antecedents of participative budgeting. *Accounting, Organizations and Society*, 23(1), 49-76.
- Wildavsky, A. B. (1986). *Budgeting: a comparative theory of the budgeting process*. Transaction Publishers.
- Winata, L., & Mia, L. (2005). Information technology and the performance effect of managers' participation in budgeting: evidence from the hotel industry. *International Journal of Hospitality Management*, 24(1), 21-39.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

กรุณาทำเครื่องหมาย (✓) ในช่องที่เหมาะสม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานการไฟฟ้าและผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ท่านเป็น ผู้ชาย ผู้หญิง

2. อายุของท่าน

น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี

31 - 40 ปี

41 - 50 ปี

51 - 60 ปี

3. ระดับการศึกษาของท่าน

อนุปริญญา หรือ ปวส.

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

อื่นๆ โปรดระบุ _____

4. ประสบการณ์ในการทำงานของท่านในองค์กรนี้ _____ ปี

5. ประสบการณ์ในการทำงานของท่านในตำแหน่งปัจจุบัน _____ ปี

6. ประเภทสำนักงานของท่าน

สำนักงานการไฟฟ้า ชั้น 1-3

สำนักงานการไฟฟ้าสาขา

สำนักงานการไฟฟ้าสาขาย่อย

อื่นๆ โปรดระบุ _____

7. รายได้โดยประมาณต่อปีของสำนักงานของท่าน

น้อยกว่าหรือเท่ากับ 500 ล้านบาท

501-1,000 ล้านบาท

1,001-1,500 ล้านบาท

1,501-2,000 ล้านบาท

2,001-2,500 ล้านบาท

มากกว่า 2,500 ล้านบาท

8. จำนวนพนักงานทั้งหมดในสำนักงานของท่าน _____ คน

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ

ท่านมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณในประเด็นดังต่อไปนี้อย่างไร

ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ	(1) ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	(2) ไม่เห็นด้วยมาก	(3) ไม่เห็นด้วย	(4) เฉย ๆ	(5) เห็นด้วย	(6) เห็นด้วยมาก	(7) เห็นด้วยมากที่สุด
1. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวงเงินในทุกด้านของงบประมาณสำหรับองค์กรของท่าน							
2. การจัดทำงบประมาณจะไม่เสร็จสิ้นจนกว่าท่านจะเห็นชอบ							
3. ความเห็นของท่านเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดทำงบประมาณสำหรับองค์กรของท่าน							

ส่วนที่ 3 ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง

ท่านใช้ข้อมูลดังต่อไปนี้ ในการบริหารงานและการตัดสินใจสำหรับหน่วยงานของท่าน มากน้อยเพียงใด

ข้อมูล ในการบริหารงานและการตัดสินใจสำหรับ หน่วยงาน	(1) ไม่ ใช้ เลย	(2) ใช้ น้อย	(3) ใช้ ปาน กลาง	(4) ใช้ มาก	(5) ใช้ มาก ที่สุด
1. ข้อมูลที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต (เช่น ประมาณการจำนวนความต้องการในการใช้ไฟฟ้า ในอนาคต)					
2. การหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ในอนาคต (เช่น การประเมินความเป็นไปได้)					
3. ข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลเชิงเศรษฐกิจ เช่น ความต้องการ ของลูกค้า ทัศนคติของพนักงาน ทัศนคติของหน่วยงาน ราชการและผู้บริโภค เป็นต้น					
4. ข้อมูลปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อองค์กร เช่น ภาวะเศรษฐกิจ การเติบโตของประชากร การพัฒนาด้าน เทคโนโลยี เป็นต้น					
5. ข้อมูลที่ไม่ใช่ทางการเงินเกี่ยวกับข้อมูลการผลิต เช่น หน่วยจำหน่าย หน่วยสูญเสีย ประสิทธิภาพระบบ จำหน่าย เป็นต้น					
6. ข้อมูลที่ไม่ใช่ทางการเงินเกี่ยวกับข้อมูลการตลาด เช่น ขนาดตลาด ส่วนแบ่งตลาด เป็นต้น					

ส่วนที่ 4 ผลการดำเนินงานของผู้บริหาร

ท่านคิดว่าผลการดำเนินงานของท่านเป็นอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานเฉลี่ยของผู้จัดการสำนักงานในองค์กรเดียวกัน ในหน้าที่งานดังต่อไปนี้

ผลการดำเนินงาน	(1) ต่ำ มาก	(2) ต่ำ	(3) ค่อนข้าง ต่ำ	(4) ปาน กลาง	(5) ค่อนข้าง สูง	(6) สูง	(7) สูง มาก
1.ด้านการวางแผน							
2.ด้านการตรวจสอบ							
3.ด้านการประสานงาน							
4.ด้านการประเมินผลการดำเนินงาน							
5.ด้านการควบคุมดูแลการทำงาน							
6.ด้านการสรรหาบุคลากร							
7.ด้านการเจรจาต่อรอง							
8.ด้านการเป็นตัวแทนขององค์กร							

ภาคผนวก ข
การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

จากการตอบกลับของแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 105 ชุด ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าความน่าเชื่อถือ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient)

การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือตามค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ของแบบสอบถามวิธีของครอนบาค (Cronbach' Alpha) ต้องมีค่ามากกว่า 0.60 จึงมีความน่าเชื่อถือและยอมรับได้ (Hair et al., 2010) ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ ข-1 ตารางที่ ข-2 และตารางที่ ข-3

จากการใช้แบบสอบถามในด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ โดยระบุว่า ท่านมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณในประเด็นต่อไปนี้อย่างไร

1. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวงเงินในทุกด้านของงบประมาณสำหรับองค์กรของท่าน
2. การจัดทำงบประมาณจะไม่เสร็จสิ้นจนกว่าท่านจะเห็นชอบ
3. ความเห็นของท่านเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดทำงบประมาณสำหรับองค์กรของท่าน

การวิเคราะห์มีเกณฑ์การกำหนดค่าน้ำหนักของตัวเลือก โดยวิธีประเมินค่าของลิเคอร์ท (Likert) ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	กำหนดค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ 7
เห็นด้วยมาก	กำหนดค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ 6
เห็นด้วย	กำหนดค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ 5
เฉยๆ	กำหนดค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ 4
ไม่เห็นด้วย	กำหนดค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ 3
ไม่เห็นด้วยมาก	กำหนดค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ 2
ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	กำหนดค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ 1

ตารางที่ ข-1 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ของตัวชี้วัดด้านการ
ใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วม

การใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วม	Inter-Item Correlation Matrix		
	1	2	3
Cronbach's Alpha = .790			
1. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวงเงินในทุกด้านของ งบประมาณสำหรับองค์กรของท่าน	1.000		
2. การจัดทำงบประมาณจะไม่เสร็จสิ้นจนกว่าท่านจะ เห็นชอบ	.533	1.000	
3. ความเห็นของท่านเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดทำ งบประมาณสำหรับองค์กรของท่าน	.593	.725	1.000

จากตารางที่ ข-1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ของตัวชี้วัดด้านการ
ใช้งบประมาณแบบมีส่วนร่วม เท่ากับ 0.790 ซึ่งมีค่าความน่าเชื่อถือในระดับที่น่าพึงพอใจ
(Hair et al., 2010)

จากการใช้แบบสอบถามในด้านข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้างโดยระบุ
ว่า ท่านใช้ข้อมูลดังต่อไปนี้ ในการบริหารงานและการตัดสินใจสำหรับหน่วยงานของท่านมากน้อย
เพียงใด

1. ข้อมูลที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต (เช่น ประมาณการ
จำนวนความต้องการใช้ไฟฟ้าในอนาคต)
2. การหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต (เช่น
การประเมินความเป็นไปได้)
3. ข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลเชิงเศรษฐกิจ เช่น ความต้องการของลูกค้า ทักษะ
ของพนักงาน ทักษะของหน่วยงานราชการและผู้บริโภค เป็นต้น
4. ข้อมูลปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อองค์กร เช่น ภาวะเศรษฐกิจ การ
เติบโตของประชากร การพัฒนาด้านเทคโนโลยี เป็นต้น
5. ข้อมูลที่ไม่ใช่ทางการเงินเกี่ยวกับข้อมูลการผลิต เช่น หน่วยจำหน่าย
หน่วยสูญเสีย ประสิทธิภาพระบบจำหน่าย เป็นต้น

6. ข้อมูลที่ไม่ใช่ทางการเงินเกี่ยวกับข้อมูลการตลาด เช่น ขนาดตลาด ส่วนแบ่งตลาด เป็นต้น

การวิเคราะห์มีเกณฑ์การกำหนดค่าน้ำหนักของตัวเลือก โดยวิธีประเมินค่าของลิเคอร์ท (Likert) ดังนี้

ใช้มากที่สุด	กำหนดค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ 5
ใช้มาก	กำหนดค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ 4
ใช้ปานกลาง	กำหนดค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ 3
ใช้น้อย	กำหนดค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ 2
ไม่ใช้เลย	กำหนดค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ 1

ตารางที่ ข-2 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ของตัวชี้วัดด้านการ
ใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง

การใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มี ขอบเขตกว้าง Cronbach's Alpha = .842	Inter-Item Correlation Matrix					
	1	2	3	4	5	6
1. ข้อมูลที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่อาจจะ เกิดขึ้นในอนาคต (เช่น ประมาณการ จำนวนความต้องการใช้ไฟฟ้าใน อนาคต)	1.000					
2. การหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่ คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต (เช่น การ ประเมินความเป็นไปได้)	.620	1.000				
3. ข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อมูลเชิงเศรษฐกิจ เช่น ความต้องการของลูกค้า ทักษะคิดของ พนักงาน ทักษะคิดของหน่วยงาน ราชการและผู้บริโภค เป็นต้น	.489	.468	1.000			
4. ข้อมูลปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อ องค์กร เช่น ภาวะเศรษฐกิจ การเติบโต ของประชากร การพัฒนาด้าน เทคโนโลยี เป็นต้น	.506	.523	.585	1.000		
5. ข้อมูลที่ไม่ใช่ทางการเงินเกี่ยวกับข้อมูล การผลิต เช่น หน่วยจำหน่าย หน่วย สูญเสีย ประสิทธิภาพระบบจำหน่าย เป็นต้น	.373	.333	.371	.515	1.000	
6. ข้อมูลที่ไม่ใช่ทางการเงินเกี่ยวกับข้อมูล การตลาด เช่น ขนาดตลาด ส่วนแบ่ง ตลาด เป็นต้น	.466	.454	.422	.557	.437	1.000

จากตารางที่ ข-2 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ของตัวชี้วัดด้านการใช้ข้อมูลระบบบัญชีบริหารที่มีขอบเขตกว้าง เท่ากับ 0.842 ซึ่งมีค่าความน่าเชื่อถือในระดับที่น่าพึงพอใจ (Hair et al., 2010)

จากการใช้แบบสอบถามในด้านผลการดำเนินงานของผู้บริหาร โดยระบุว่าท่านคิดว่าผลการดำเนินงานของท่านเป็นอย่างไร เมื่อเทียบกับผลการดำเนินงานเฉลี่ยของผู้จัดการสำนักงานในองค์กรเดียวกัน ในหน้าที่งานดังต่อไปนี้

1. ด้านการวางแผน
2. ด้านการตรวจสอบ
3. ด้านการประสานงาน
4. ด้านการประเมินผลการดำเนินงาน
5. ด้านการควบคุมดูแลการทำงาน
6. ด้านการสรรหาบุคลากร
7. ด้านการเจรจาต่อรอง
8. ด้านการเป็นตัวแทนขององค์กร
9. ผลการดำเนินงานของท่านในภาพรวม

การวิเคราะห์หมีเกณฑ์การกำหนดค่าน้ำหนักของตัวเลือก โดยวิธีประเมินค่าของลิเคอร์ต (Likert) ดังนี้

สูงที่สุด	กำหนดค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ 7
สูงกว่า	กำหนดค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ 6
ค่อนข้างสูง	กำหนดค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ 5
ปานกลาง	กำหนดค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ 4
ค่อนข้างต่ำ	กำหนดค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ 3
ต่ำกว่า	กำหนดค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ 2
ต่ำที่สุด	กำหนดค่าน้ำหนักของตัวเลือกเท่ากับ 1

ตารางที่ ข-3 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ของตัวชี้วัดด้านผลการดำเนินงานของผู้บริหาร

ผลการดำเนินงาน ของผู้บริหาร	Inter-Item Correlation Matrix									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Cronbach's Alpha = .930										
1. การวางแผน	1.000									
2. การตรวจสอบ	.779	1.000								
3. การประสานงาน	.635	.683	1.000							
4. การประเมิน ผลกาดำเนินงาน	.673	.656	.721	1.000						
5. การควบคุม ดูแลการทำงาน	.543	.588	.715	.771	1.000					
6. การสรรหา บุคลากร	.368	.372	.538	.401	.498	1.000				
7. การเจรจาต่อรอง	.503	.524	.709	.554	.605	.687	1.000			
8. การเป็นตัวแทน ขององค์กร	.541	.505	.702	.567	.622	.633	.730	1.000		
9. ผลการดำเนิน- งานของท่าน ในภาพรวม	.614	.614	.679	.740	.735	.454	.696	.663	1.000	

จากตารางที่ ข-3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ของตัวชี้วัดด้านผลการดำเนินงานของผู้บริหาร เท่ากับ 0.930 ซึ่งมีค่าความน่าเชื่อถือในระดับที่น่าพึงพอใจ (Hair et al., 2010)

